

מוסף חג מיוחד למנויי **בית משיח** ואורחי המלך

זמן 57 אמת-ע
שמחתנו

יתשרי בליובאוויטשי ה'תשפ"ה < קובץ ב'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תודותינו נתונה לתמימים אשר
סייעו בהכנת קובץ זה לדפוס:

דוד גבריאלי
מ"מ הכהן כהן
שמואל ווישנפסקי
שני"ז גורליק
שד"ב דאברוסקין

בית משיח

נערך על ידי:

את"ה המרכזי - 770 בית משיח

יוצא לאור על ידי:

אש"ל הכנסת אורחים, מחלקה רוחנית

להערות ותיקונים:

HH5780770@gmail.com

פּתח דבר

ב"ה

אל אחינו התמימים, אורחי המלך אשר באו להסתופף בחצרות קדשינו במשך חודש החגים המשובע במועדות, ואל אנ"ש שיחיו, די בכל אתר ואתר.

בעמדנו בימים הסמוכים לחג הסוכות, הננו מוציאים לאור את הגליון השני מסדרת הקבצים 'תשרי בליובאוויטש' לשנה זו, ה'תשפ"ה, הנקרא בשם 'זמן שמחתינו'.

בקובץ שלפניכם באו בזה:

א. 'דבר מלכות' – משיחת הושענא רבה תשמ"ח, המדברת במעלת ועבודת חג הסוכות בשייכות לזמן זה – זמן ביאת והתגלות משיח צדקנו.

ב. "עשיית מבחני הישיבה" – מכתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לתלמידי התמימים בישיבה בלוד לגבי חשיבות הדיווח על מצב הלימוד, המובא בזאת עם עלי הכתיבה בפרסום ראשון, בתוספת קטעים שלא נדפסו באגרות קודש (תודתנו נתונה לרב שניאור זלמן יצחק יהושע שי' חאנין על המצאתו לידנו).

ג. 'אור פני מלך' – מספר תמונות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תשמ"ז – תשמ"ט בפרסום ראשון (תודתנו נתונה לת' מ"מ הלוי סגל על הגשתם לידנו).

ד. "פינת יקרת" – מכתבי שליח הרבי שליט"א מלך המשיח לבית שאן, הרה"ח ר' יעקב אריה שמולביץ ע"ה, אותם שלח לבני משפחתו מתשרי תשד"מ, בהיותו כתלמיד ב'קבוצה', בפרסום ראשון. תודתנו שלוחה לבני המשפחה על מסירתם לידנו.

ה. 'א. קווינט, מזכיר' – תולדות חייו ופועלו והקשר המופלא עם כ"ק אד"ש מה"מ של הרב אליהו הכהן קווינט, מזכיר כ"ק אד"ש. מוגש בקשר עם יובל לפטירתו.

ו. "לבת אש קודש" – י"א מכתבים של הגה"ח הרב חיים שלום דייטש שליט"א אותם כתב מבית חיינו – 770 למשפחתו שבירושלים, בהם מתאר הוא בסגנונו המיוחד את אשר אירע עימו בחודש תשרי – חודש החגים בשנים: תשכ"ט, תשל"ד, תשל"ח, ותש"מ.

ז. ליוצא למלחמת 'בית דוד' – שיחת "כל היוצא למלחמת בית דוד", בחלוקה בדרך אפשר לעניינים, בהוספת כותרות והערות ביאור בדרך אפשר בשולי הגליון, מאת הרה"ח הרב שלום דובער שי' וולף, משפיע ונו"נ בישי"ג חח"ל צפת, ומח"ס "ענייניו של משיח".

*

ויהי רצון שהקובץ אכן יפעל את פעולתו ויוסיף באור וחום האהבה וחיזוק ההתקשרות לאבינו מלכנו משיחנו נשיאינו הנצחי שליט"א, ובהתמסרות כאו"א לעבודה היחידה שנותרה "קבלת פני משיח צדקנו" – "להביא ההתגלות בפועל בעולם", בציפיה ובביטחון גמור אשר תיכף ומי"ד ממ"ש נחזה ונראה בהתגלות הוד כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ויכריזו כולם יחדיו, בקול גדול ובהתבטלות מוחלטת, את ההכרזה הנצחית, המביאה לידי ביטוי את התמסרותנו והתקשרותנו אליו, ופועלת התגלותו המיידית בגאולה האמיתית והשלימה:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

אש"ל – הכנסת אורחים,

מחלקת הוצאה לאור

ועד "חיילי בית דוד", 770 בית משיח, בית חיינו

ימות המשיח, י"ג תשרי תשפ"ה,
ע"ה שנים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ברוקלין נ"י.

מפתח עניינים

מאזנר המלך

פרסום ראשון

8

דבר מלכות

6

והבט פני
משירדך

תמונות כ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח בפרסום ראשון

10

"לא האמנתי
למראה עיני"

יומני הרב שמואלביץ
בפרסום ראשון

12

א. קווינט
מזכיר

יובל לפטירת המזכיר
ר' אליהו קווינט •
סקירה מרתקת

30

"לבת אש קודש"

תיאורי חודש תשרי מכתבי
המשפיע ר' חיים דייטש

48

"בית דוד"

זווית מרתקת על
הקונטרס הנודע

69

א. לכל לראש – יש להתעכב על ענינו המיוחד דיום זה, המודגש גם בשמו: "הושענא רבה".

בכל ימי הסוכות אומרים "הושענות", אבל, ביום השביעי דסוכות מרבים באמירת ה"הושענות" – "הושענא רבה" – שחוזרים וכופלים כל ה"הושענות" שאמרו בכל ימי הסוכות, ומוסיפים עוד כ"כ פיוטים ד"הושענא".

ועוד ועיקר – הדגשת הישועה ("הושענא") הגדולה והעיקרית ("רבה") – ביאת משיח צדקנו, כפי שאומרים בפיוטי ה"הושענות" דהו"ר: "קול מבשר מבשר ואומר", "קול דודי הנה זה בא מבשר ואומר", "קול צמח איש צמח שמו הוא דוד בעצמו מבשר ואומר", ועוד כו"כ ענינים הקשורים עם ביאת משיח צדקנו – תוכן הענין ד"הושענא רבה" (הישועה הגדולה והעיקרית).

וענין זה מתחיל כבר בליל הושענא רבה (אף שאמירת ה"הושענות" היא ביום) – שהרי בכמה ענינים "היום הולך אחר הלילה", היינו, שמעלת עבודת היום היא ע"י התחלת הענין בלילה.

..ונוסף לזה, ענין הגאולה ("הושענא רבה") מודגש גם בעניני העבודה דליל הושענא רבה (עוד לפני אמירת ה"הושענות" עם ה"שטורעם" ד"קול מבשר מבשר ואומר" ביום) – הן בנוגע לאמירת כל ספר תהלים, ספרו של "נעים זמירות ישראל", דוד מלכא משיחא, והן בנוגע לאמירת (או לימוד) "משנה תורה", שאמרו משה "מפי עצמו" (ברוח הקודש) – גואל ראשון הוא גואל אחרון". –

[ולהעיר, שבנוגע לאמירת תהלים יש הדגשה מיוחדת בהשייכות לדוד מלכא משיחא – שהרי כאו"א מישראל אומר בנוסח ה"יהי רצון" לאחרי אמירת תהלים "שתהא נחשבת לנו אמירת מזמורי תהלים אלו כאילו אמרם דוד מלך ישראל בעצמו", ומכיון שאין מתפללין על מעשה נסים, עכצ"ל, שאין זה בגדר נס, אלא דבר טבעי, שמזה מובן גודל פעולת דוד המלך באמירת תהלים שלו – "נעים זמירות ישראל", שאמרם בשם כל ישראל].

ג. והנה, ענינו המיוחד של "הושענא רבה", ענין הגאולה – קשור גם עם האושפיזין דהו"ר, דוד המלך (מהאושפיזין שבזהר) ואדמו"ר מהורש"ב (מהאושפיזין החסידיים):

הנקודה המשותפת שביניהם מודגשת בדברי אדמו"ר מהורש"ב בשיחתו הידועה בענין "כל היוצא למלחמת בית דוד" – שיחה שנאמרה באסיפה גדולה ("ברוב עם הדרת מלך") בקשר להתייסדות ישיבת תומכי תמימים – שתלמידי הישיבה הם "חיילי בית דוד" שילחמו נגד אלו "אשר חרפו עקבות משיחך", ע"י הפצת המעיינות דתורת החסידות חוצה, גילוי האור דמשיח בן דוד, עד שיפעלו ביאת דוד מלכא משיחא בפועל ממש.

"תלמידי הישיבה הם 'חיילי בית דוד' שילחמו נגד אלו 'אשר חרפו עקבות משיחך'... עד שיפעלו ביאת דוד מלכא משיחא בפועל ממש".

וכידוע כל אריכות ופרטי הביאורים שנאמרו בשיחה זו, ובשנים שלאח"ז – גם ע"י כ"ק מו"ח

”הדגשה
מיזחדת ע”ד
ביאת משיח
צדקנו, ובסגנון
ד”הנה זה בא”,
בלשון הוה,
ובאופן גלוי”

משיחת ליל הושענא רבה
ה'תשמ"ח | בלתי מוגה

**"החידוש בנוגע
לעניני "הושענא רבה"
ואושפיזין – שתוכנם
ונקודתם הו"ע הגאולה
האמיתית והשליחה
בניית משיח צדקנו"**

דכל בני"ג, ועוד ועיקר – שכינתא בגלותא."

ובנוגע לבני"ג עצמם – מדובר לא רק אודות בני"ג שבדורנו זה, אלא גם כל בני"ג שבכל הדורות שלפנ"ז, כי, כל זמן שדורנו זה – עם היות ש"אכשור דרא" (בתמ"י) – נמצא בגלות, נמצאים

בגלות יחד עמו כל בני"ג שבכל הדורות, החל מהיהודי הראשון, "אחד הי אברהם", ועד ליהודי הפשוט שבפשוטים שבסוף כל הדורות – במכ"ש וק"ו מגלות השכינה ביחד עם בני"ג שבדורנו זה האחרון, כמארז"ל "בכל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם", והולך ומפרט בנוגע לכל הגלויות – "גלו למצרים שכינה עמהם.. גלו לבבל שכינה עמהם", ולאח"ז "גלו לאדום (גלות זה האחרון) שכינה עמהם", ובגלות האחרון גופא – עד להירידה דסוף זמן הגלות, "עקבות משיחא".

ואם רגע אחד מיותר בגלות – לכל בני"ג שבכל הדורות, ולהשכינה כו' – חמור ביותר, עאכו"כ כשמדובר אודות משך זמן הכי ארוך לאחר ש"כלו כל הקיצין".

ועכצ"ל, שאריכות הגלות היא כדי שעי"ז יתוסף עוד יותר בהעילוי ד"אחרי כן יצאו ברכוש גדול", ע"י ההוספה ב"מעשינו ועבודתינו", עילוי שבאין-ערוך כלל וכלל, שיהי' בו כדי "להצדיק" את אריכות הגלות.

ומזה מובן, שעניני הגאולה – "הושענא רבה" ואושפיזין – בשנה זו הם באופן של הוספה וחידוש לגבי הוש"ר בשנה שעברה (ועאכו"כ לגבי הוש"ר דהשנים שלפנ"ז), מכיון שבינתיים ניתוספה שנה שלימה דאריכות הגלות, שתכליתה ומטרתה אינה אלא שעי"ז יתוסף יותר בהעילוי ("רכוש גדול") דהגאולה, עד להוספה ועילוי שבאין ערוך.

וענין זה – ההוספה והחידוש בשנה זו (גם) בהענין הכללי השווה בכל השנים – צריך להתבטא בכל עניני העבודה דהוש"ר, הן באמירת (ולמוד) משנה תורה, ואמירת התלים, והן בשמחת בית השואבה, בהוספה לגבי השמחה בלילות שלפנ"ז, בדוגמת ההוספה באמירת ה"הושענות" – לא רק מה שחוזרים עוה"פ ה"הושענות" דהימים שלפנ"ז, אלא מוסיפים גם ענינים חדשים, ובהדגשה מיוחדת ע"ד ביאת משיח צדקנו, ובסגנון ד"הנה זה בא", בלשון הוה, ובאופן גלוי, מראה באצבעו ואומר זה.

אדמו"ר נשיא דורנו (בנו יחידו, ממלא מקומו), שצוה גם לפרסם בדפוס, ועוד ועיקר – לא רק אריכות הביאור, אלא פעולתה של שיחה זו בעבודה בפועל, הן בשעתה, והן בשנים שלאח"ז, עד היום הזה.

ונמצא, שהנקודה המשותפת דהאושפיזין קשורה עם ביאת דוד מלכא משיחא – תוכן הענין ד"הושענא רבה".

והנה, לפני שיתבאר החידוש שבקביעות שנה זו, "מוסיפים כהלכתם", יש צורך להקדים ולבאר בנוגע לענין המשותף שבכל השנים, "תמידים כסדרם" – כללות הענין ד"הושענא רבה", ושייכותו לאושפיזין – שאין הכוונה שמידי שנה בשנה חוזר ונשנה הדבר באותו אופן, כי אם, שבכל פעם ניתוסף עילוי, ונמצא, שיש כאן לא רק מעלת התוקף ד"תמידים כסדרם", אלא גם מעלת החידוש ד"מוסיפים כהלכתם". והענין בה:

בכל עניני קדושה ישנו הכלל – "מעלין בקודש". וטעם הדבר – מכיון שכל עניני קדושה נלקחים מאדם העליון, ולכן, מידי שנה בשנה נעשה בהם ענין של חידוש, ולא רק חידוש סתם, אלא חידוש שבהוספה על העיקר, עד להוספה שבאין-ערוך.

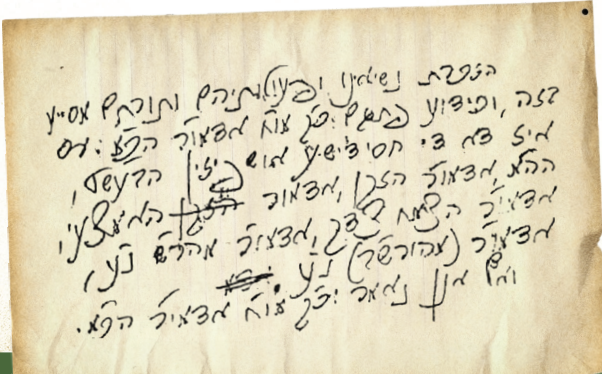
ולדוגמא – בנוגע לדיבור בעניני תורה [תושב"כ ותושב"ע], בתוספת ביאורי רבותינו נשיאינו, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו], שאין זה רק באופן שחוזרים על הקודם, אלא גם – ובעיקר – באופן של הוספה.

ובלשון המשנה "הפך בה והפך בה", כלומר, גם לאחר לימוד כל הענין כשלימות, יכול וצריך להיות "הפך בה", לא רק להוסיף פרט אחד, אלא לעשות "מהפכה" בכל הענין, ולא מספיק "הפך בה" פעם אחת, אלא צ"ל "הפך בה והפך בה", וכן הלאה.

..ומזה מובן גם בנדו"ד, בנוגע להאושפיזין דהוש"ר (וכללות הענין דהוש"ר) – שבדואי אינם באים כדי לחזור דבר ישן נושן כו', כי אם, כדי שעי"ז יתוסף ביתר שאת וביתר עוז לגבי כל השנים שלפנ"ז.

ויש להוסיף ולבאר החידוש בנוגע לעניני "הושענא רבה" ואושפיזין – שתוכנם ונקודתם הו"ע הגאולה האמיתית והשליחה בביאת משיח צדקנו – בפרטיות יותר: בזמן הגמרא – נאמר כבר ש"כלו כל הקיצין", ואעפ"כ, נמשך ומתארך הגלות ריבוי שנים.

אפילו רגע אחד מיותר בגלות – הו"ע חמור ביותר, שהרי מדובר אודות גלות

"נכון שארע מצב השואל בידיעותיו בתורת הנגלה ובתורת החסידות"

◀ לפנינו מכתב כ"ק אד"ש מה"מ לתלמידי התמימים בישיבה בלוד. המכתב נדפס באגרות קודש ח"ז (אגרת ב'נב), נעת מפרסמים אנו לראשונה את הגהות הרבי מלך המשיח שליט"א על גליון המכתב, בתוספת מספר קטעים שלא נדפסו במכתב הנדפס באגרות קודש.

ב"ה, י"ב אדר, תשי"ג

ברוקלין.

האברכים הרה"ח אי"א נו"נ וכו'

ובראשם הבאים על החתום: מוה"ר חיים משה שי'

מוה"ר מיכאל פנחס [..] שי'

ומוה"ר חיים מענדל שי'

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל מכתבם מעש"ק תרומה, בו כותבים ע"ד אי הבנה [שהיה] בכוונתי בענין הבחינות, ומסיימם במכתבם, אשר עתה הרבי עז רצונם לקיים הכל וכו'.

הנה אין צועקין על העבר. ועל של באתי, [זבחה] אשר כיון שכותבים מכתבם בשם כל האברכים, ובפרט שמבארים שגם לכתחילה לא היו מסרבים אם היו יודעים המצב כמו שהוא, הרי תקותי, שעכ"פ עתה יבוא הענין בפועל טוב. ופשיטא שאין כוונתי כלל וכלל למעט בדמותו של מי שהוא, אבל כיון שברצון כולנו לעמוד בקישור איש לרעהו, וקישורו – וכמו כל הענינים – של איש הישראלי הרי זה תלוי [בענינים] בתורה ומצות, ובאלה הנמצאים בכותלי ישיבה ה"ז בעיקר בקו התורה, לכן רצוני לדעת ברור, עד כמה שאפשר, מצבו של כל אחד הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות, וכמ"ש מראש – אין ידיעות אלו אלא בשבילי.

[סימן עם כוכבית * וכתב בצד (עם קו תחתון) התחלת שורה] פשיטא שאלו הפונים מזמן לזמן במכתביהם אלי, אין כל מקום לתאר מצבם ששואלים אודותו באופן שאינו מתאים אל המציאות. ועוד שאזי גם המענה שלי לא תמיד יתאים אל מה שברצוני לענות, וכידוע מאמר השגור בפי החסידים: 'ווי מען פרענט – אזוי ענטפערט מען [= כפי ששואלים, כך עונים]'. בתור הקדמה לכל הענינים שפונים אלי, הן בהוה והן בעתיד. אלו שזיכם השי"ת והעמידם בקרן אורה זו תורה – הנה ע"פ הנ"ל נכון שארע מצב השואל בידיעותיו בתורת הנגלה ובתורת החסידות [כמו שהן באמת ומה שמדגיש הנני עז"ז, כי]. במילא מובן אשר גם ידיעה זו צריכה להיות מתאמת אל האמת.

ומה שמביאני לכתוב על דבר זה הוא, כי קבלתי ידיעה אשר בהבחינות שהיו עד עתה נעשו כמה [חלופים ברצונם ליפות את המצב שיהי' הידיעות יותר יפות. ומלבד שזהו נגד תוה"ק הרי זה כוונת בחינות אלן] סילופים ותחבולות בכדי שיחיו הידיעות שיכתבו לכאן הבחנים שישלחו לכאן ליפות את המצב, ושיהיו הידיעות שיושלחו לכאן טובות יותר בהרבה מאשר מהמציאות באשר היא.

אין זה מענין מכתבי להעריך פעולות כאלו, ורק להדגיש שמופרכות הן בהחלט, והן היפך הגמור מכוונת בחינות אלו ובניגוד וסתירה אליהן למטרתן ותכליתן. וכמובן ע"פ הנ"ל [והאריכות אדך למותר].

ברבכת פורים שמח ושיהי' קיימו וקבלו היהודים גו'³ [שהחלו לעשות] וכדרז"ל על פסוק זה.

1 להעיר מאג"ק חכ"א ע' קפו שכן 'שמענו כ"פ מכ"ק מו"ח אדמו"ר".

2 ראה מש"כ בבי' פתגם זה בהעו"ב גל' תתס-תתי, ועוד.

3 אסתור ט, נז.

4 שבת פח, א.

תמונות כ"ק
אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח

בפרסום ראשון

והבט פני משיחך

בהקמת
המצבה של
הרש"ג,
י"ד אדר א'
תשמ"ט

חלוקת
דולרים
בביתו

שיחת
ה'דידן
נצח;
ה' טבת
תשמ"ז

תשמ"ח בביתו. בדרכו לעלייה לתורה

”הרבי סימן לי לומר לחיים...
לא האמנתי למראה עיני... אין לי
שום מושג למה זה ועל מה זה”

הרב שמולביץ עולה
לתורה לצד כ"ק אדמו"ר
שליט"א מלך המשיח

« מכתבי שליח הרבי שליט"א מלך המשיח לבית שאן, הרה"ח ר' יעקב אריה שמולביץ ע"ה, אותם שלח לבני משפחתו מתשרי תשד"מ בהיותו כתלמיד ב'קבוצה', בפרסום ראשון » המכתבים מהווים הצצה נדירה למאורעות יתשרי של אותה שנה מנקודת מבטו של תמים בתחילת ה'קבוצה' » מכתבים אישיים אלו בסגנון כתיבתם הייחודי והאותנטי מספקים הרגשה של החיים סביב הרבי מזווית לא שגרתית

« מרתק ובלעדי (חלק א) »

ה' תשרי תשד"ח

[ו] יוצא שרים "שיבנה בית המקדש" והרבי מנענע בידו לחזק השירה, בקיצור: חי וחם.

כפי הנראה באו השנה לתשרי המון בחורים יותר מהרגיל, רובם בשנות ה-14 והם מרבים לדחוף ולהידחף על לא דבר, וכבר קרה ביום ה' שעבר בקריאת התורה שהרבי נשען על הבימה ומרוב הדחיפות, הבימה נדחפה עם הרבי שנשען עליה. מספרים שהרבי הוציא פתקא להר' חיים אשכנזי המשגיח בישיבה בלוד שיאמר לבחורים שלא ידחפו כי אין לו – לרבי – אוויר... בינתיים פרסמו במאות עותקים את הקטע מהשיחה של י"ג תשרי בתחילת השנה שהרבי דיבר שמסתכלים עליו בזמן התפילה. כמו"כ העבירו את הקטע הזה ברמקול בזאל לפני מנחה אתמול. בסך הכל אפשר לומר שחל איזה שיפור בזה, אבל עדיין צפוף בכל איזורי ה"צפייה".

בנוגע ל"קבוצה" בלי שום צחוק יש סדרים! אותי זה מרגיז לא מעט, אבל הסדרים כאן ב"חובבי תורה" הם במילואם מן בוקר עד ערב, והולכים ל-770 רק לשלוש תפילות, ואחרי הסדרים.

כאמור, אותי זה מרגיז כי עדיף כמוון

רשמי התאקלמות

יום ג', כ"ח אלול, בית חיינו ה'תשמ"ג.

אבא אמא ושלוש אחיות (משפחה מצומצמת) שלום וברכה, ששון ושמחה! לאחדשה"ט, בשעה טובה הגעני ל-770 יום א' בסביבות השעה 7. הרבי ה' אז ב"אהל", וחזר לתפילת מנחה בשעה 8:05 ואז – כשהרבי יצא מהאוטו – בירכתי "שהחיינו". מנחה באותו יום התפללתי בשדה התעופה של לונדון בשעה 1:00 בצהרים.

בינתיים הספקתי לראות את הרבי כמה פעמים, בעיקר בתפילות, וגם מינדי מדווחת שהיא מצליחה לראות את הרבי בכל הזדמנות. בכלל, הרבי מאוד רציני (הייתי אומר מאויים) וכל כולו אומר אימת הדין (אלו"ל בלע"ז) ועוד לא ראיתי שום חיוך על הפנים של הרבי. ככה זה תמיד בימים האלו עד אחרי יום הכיפורים, אז מתחילים ימי השמחה.

אמנם ב-770 בכלל דוקא שמח מאוד נפגשים עם כולם וכל אחד בפני עצמו שמח שזכה להגיע לרבי, וגם כל פעם שהרבי נכנס

"הרבי מאוד רציני וכל כולו אומר אימת הדין." ז' אלול תש"נ

נ.ב. חס פה נורא
ובפרט שהולכים
כאן עם חליפות
כל הזמן, מזיעים
מאוד וב"ה שב-
770 ובחובבי תורה
יש מזגן.

ואסיים בברכת
כתיבה וחתימה
טובה, באהבה
רבה, יעקב.

[המכתב דלקמן הוקלד
ונשלח לכמה אנשים
כנוסח קבוע, ועליו הוסיף
הרב שמולביץ לכתוב
דברים נוספים בכתב יד].

ב"ה. כ"ט אלול, ער"ה
בית חיינו ה'תשמ"ג.

לאחר דרישת שלומך הטוב בתקוה
לשמוע בשורות טובות, הנני לאחל לך -
בפרוס השנה החדשה הבעל"ט - כתיבה
וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה ואבינו
שבשמים ימלא משאלות לבבך לטובה
בגשמיות וברוחניות.

נמצא אני כעת אצל כ"ק הרבי שליט"א
מליובאוויטש ואשאר כאן בעזהש"ת
ללמוד בישיבה עוד שנה שלימה. הרבה
הרבה מאמצים והמון מכשולים ועכובים
עמדו לי בדרכי לרבי שליט"א ותודה לא-ל
אשר סוף סוף נמצא אני כאן, רואה את
הרבי מתפלל איתו ולומד את תורתו.

וככה מארץ מארץ מרחקים
לחבר וידיד מכתב כותבים
ואם גם אתה, רק תסכים
נשאר כך בקשר לאורך ימים
ידידך מקרב לב - יעקב

לשבת ב-770, בין
כולם וללמוד איזה
שיחה או מאמר
ואפילו לפטפט עם
מישהו ולהרגיש
שזה ימי תשרי,
לפועל אני נמצא
בחובבי תורה
ומצב רוחי לא עליו
במיוחד, וכעת
אני מנסה לשכנע
את עצמי שכך

צריך להיות (כלומר, בקשר
לסדרים ולא ח"ו בקשר
למצב רוח).

כמו שאמרתי בטלפון,
קיבלנו - הקבוצה - בניין
משופץ לתפארת ממול 770
באיסטערן פארקויי [749],

וקיבלתי אני חדר מרווח בקומה א' בחזית
כך שבית חיינו נשקף לנו ממש מהחלון.
האוכל שיש לתלמידי הישיבה ממש
מצוין, ומי יתן וימשיך כך תמיד, ויתבדו כל
המעלילים והמכזבים בזה שספרו שהמצב
גרוע ביותר.

בחדר איתי נמצא גליס, ועוד בחור אחד
ואם נסכים לקבל את א. ב. אז בן דודו
פרץ יתן לחדר מזגן, שיהיה חשוב מאוד
בתקופת הקיץ.

"קיבלתי חדר מרווח בקומה א' בחזית". בניין 749
איסטון פארקויי כיום.

הרבי שליט"א באוהל. ערב ראש השנה תשד"ח

אכן כעת לא עומדים שם בחורים, רק נשים. ופעם אחת השבוע הרבי בא ועמדו שורה של נשים ובנות והרבי עשה ככה שלום כל שתי צעדים, וע"י 770 ממש עמדו כמה בחורים והרבי נתן בהם כזה מבט כאומר "אתם פה?" "איך הגעתם הנה?"

חוץ מזה הספקתי לקנות כאן חליפה וכובע שניהם לא יותר זול מבארץ. חליפה: טאקע [אמת] חבל שלא הספקתי בארץ. וכובע כאן יותר טוב. אל תשאלו כסף מנין. לא אלמן ישראל.

באהבה רבה

יעקב.

מראה באצבעו ואומר זה

ב"ה יום ב' ה' תשרי בית חיינו ה' תהא שנת דברי משיח

הביתה שלום וברכה!

לאחר דרישת שלומו הטוב של כל אחד ואחת בתקוה לשמוע סו"ס בשו"ט מנפש ועד בשר, מכתב א' שלחתי בער"ה ע"י הדואר האמריקאי ויגיע אם עוד לא הגיע. היום נוסע מישהו לארץ, והנני מזדרז לכתוב כמה מילים.

עברו ימי ר"ה ושבתי תשובה קשים אבל מעניינים מאוד. ביום ב' דראש השנה היתה התוועדות קצרה שנכנסה לתוך השבת, ואח"כ עשו "פורס מפה ומקדש". אבל החזן שעשה קידוש טעה, ולבסוף לא שמעו את הקידוש, אז הרבי סיים מהר את ההתוועדות.

בשבת שובה היה 2 התועדויות; אחת מ-1:30 עד 5 והשניה משעה 7:00 עד 9, ואח"כ מעריב, הבדלה וחלוקת כוס של ברכה עד 11 בלילה. אתמול צום גדליה, היה שיחה ואח"כ הרבי חילק דולרים ע"י

בראיית פנים בלבד לא סגי...

ב"ה. כ"ט אלול, ער"ה בית חיינו ה' תשמ"ג.

אמא יקרה, שלום וברכה!

לאחר שבטח את קוראת וכולם קוראים את כל המכתבים האחרים, אספר כמה דברים שאני מקוה שיענינו אותך.

בשעה טובה ומוצלחת הביאו לנו שמיכות וכריות וממש תענוג לישון, רק חבל שאין לזה זמן... גם שמו כבר סורגים על החלון שפונה לשדרה E. P. [איסטרן פארקווין] וכולם רגועים. כזכור אנחנו 6 בחדר ושמחה וישון.

ב-770 הדחיפות פחתו משנה שעברה, וזה לאור השיחות וההקלטות שמפיצים פה את מה שהרבי אמר שנה שעברה בענין הזה, וזה הועיל בצורה יוצאת מן הכלל. חוץ מזה עשו אסיפה בו' תשרי לכל הבחורים, וראשי הרבנים והמשפיעים דיברו שח"ו עוד מעט נהיה כמו חסידים כאלו שכל הענין שלהם זה לדחוף אצל הרבי. במקום זה צריך להוסיף בלימוד חכמתו ורצונו של הרבי – המאמרים השיחות המכתבים והמבצעים, ולא לעמוד ככה סתם בדרך ל-770 בכל פעם שהרבי עובר.

אל פנים, וכעת לפי קוצר הזמן אספר לכם מהנעשה כאן.

בערב יו"כ רציני לצלצל הביתה וגם שאבא יברך אותי כנהוג, אלא שלא אסתייעא מילתא, ועד שהתקשרתי התברר אח"כ – כבר קדש אצלכם היום, והכל בהשגח"פ – ודבר זה גרם לי להרגיש קירוב אמיתי בברכת התמימים שהרבי בירך אותנו.

בהתוועדות ואו' תשרי הרבי סימן לי לומר לחיים, בתחילה לא האמנתי למראה עיני אבל אח"כ הרבי הסתכל אלי שוב, סימן תנועה של "לחיים" וסימן של פליאה בידו הק', הרמתי כוס ומיד הרבי הרכין לי ראשו ל"לחיים". אין לי שום מושג למה זה ועל מה זה אולי בבית אתם תזכרו משהו מיוחד שהי' בזמן ההתוועדות ואו' תשרי (אחרי השיחה הראשונה).

בעיו"כ היה לי מקום מצוין בברכת התמימים ואכמ"ל. ביו"כ בצהריים הרגשתי לא טוב והלכתי לנוח, במוצאי יו"כ הרבי בכה הרבה ב"מארש נפוליון", בקושי עשה תנועות וניגב את הדמעות עם הטלית. בסוף התאושש כביכול, עשה כו"כ תנועות של שמחה, וחזר למקומו.

במוצאי יו"כ הרבי התחיל לנגן 'זפרצת'. גם אחרי קידוש לבנה, התחיל הרבי לנגן כנ"ל.

ו' תשרי תשד"מ

עמדו כמה בחורים והרבי נתן בהם כזה מבט כאומר "אתם פה?" "איך הגעתם הנה?"

הטנקיסטים, והיו הרבה שהרבי שאל אותם אתה טנקיסט? חלק אמרו כן וחלק אמרו לא והלכו... היום אחה"צ יהיה כינוס לילדים, וחוף מזה יש סדרים כל היום נגלה וחסידות ופחות או יותר נמצאים כאן בסדרים.

כבר ב-770 מסתדרים מצוין בקשר למקומות. בשלושת ההתוועדויות האחרונות היה לי מקום ישיבה פעם במוח ופעמיים בכוח, ושמעתי כמעט הכל. גם לייזר ומינדי תופסים בדרך כלל מקומות טובים, במיוחד מינדי, ולא מפספסים כלום.

ולסיים בדבר טוב שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות האחרונה, שההוראה מחודש תשרי בשנה זו, שקוראים את פרשת וזאת הברכה מג' תשרי (שבת במנחה) עד כ"ג תשרי (שמח"ת), והיינו רוב החודש ככולו שיהי' ברכה גלויה שמראה באצבע ואומר זה ותכלית ושלמות הברכה – ביאת משיח צדקינו נאו.

יעקב.

הרבי מסתכל ומסמין לי להגיד לחיים

ב"ה. "בשם השם", י"א תשרי, בית חיינו ה'תשד"מ.

אבא אמא שלום וברכה!

לאחדשה"ט

[לאחר דרישת שלום הטוב] בתקוה לשמוע בשו"ט, בעוד ג' שבועות נתראה אי"ה פנים

פלוגי היקר וחותרם למטה,
ולפעמים גם אני מוסיף
כמה מילים או שורות.

[נכתב כנ"ל על הנוסח
המודפס. המערכת]

חוץ מזה מה לי להרבות
בפרטים? אני נמצא ב-770
כעת יושב בזאל ומחכה
להתוועדות של י"ג תשרי,
והרגשתי נפלאה. הסדרים ב"חובבים"
ממשיכים גם אחרי יו"כ. והיום גם היה
מבחן על פרק השולח שלמדנו (בסוף)
הקיץ בכפר חב"ד.

ולענין שדיברנו בו בשבת האחרונה
שהייתי בארץ, ששאלת בפשטות הפסוק
"אני אמרתי אלוקים אתם" - ראיתי
במכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א (לח"י או
כ"ה אלול) שהסביר את זה שה' אומר שעם
ישראל הם (כ)מלאכים, וכמדומה שמציין
שם לא' המפרשים (כעת אין המכתב
תח"י, ובטח תוכל לראות אם זה התפרסם
בארץ בהמודיע או בכפ"ח).

מוצאי יו"כ,
בסיום תפילת
נעילה כשהורה
כ"ק אדמו"ר
שליט"א לנגן אבינו
מלכנו, המשיך עד
4 פעמים, ובפעם
החמישית עשה כך
על הסטנדר בשתי
הידיים, ובכה הרבה
והוריד את הראש
על הסטנדר. על
אח"כ היה מארש
קצר מאוד. אחרי
קידוש לבנה, אמר

99 "בתחילה לא האמנתי למראה עיני אבל אח"כ הרבי הסתכל אלי שוב, סימן תנועה של "לחיים" וסימן של פליאה בידו הקי"

שלכם באהבה רבה גויס טוב ומועדים
לשמחה.
יעקב.

מעריב מפתיע בואל הקמץ

אאמו"ר אבא היקר
שלום וברכה ..
אור [ל]י"ג תשרי

מתוך תקווה שאתה לא כועס שבזה אני
מתעסק - כביכול בזה בלבד - בכתובת
והדפסת מכתבים,
במקום ללמוד
וכיו"ב. אלא שיש לי
כמה עשרות ידידים
או חבר'ה כאלו
שהי' לי קשר איתם,
וחשוב שישאר קשר
איתם ולא אסתייעא
מילתא להיפרד
קודם הנסיעה -
כזכור, ולכן אני
שולח לכל א' כזה
שזה חוסך לי המון
זמן במקום כתיבה,
ובעיקר מחשבה
מה לכתוב לכ"א,
ככה אני רק כותב

ערב ראש השנה תשד"ח

מעריב יהיה בזאל הגדול, אבל פתאום הרבי יצא ונכנס לזאל הקטן, וישבו בחורים על השולחן והיה בלאגן אז מיד עשו קצת סדר, והרבי התפלל עם איזה 20 אנשים. רק אח"כ זה נודע בזאל הגדול, והתפללו [מעריב] בלי הרבי.

יש לך דרישת שלום אבא מזושא וילימובסקי [הפרטיזן], והשבוע הוא גילה לי שבדוחו"ת

שהוא הכניס שנה שעברה לרבי מהשיעורים לאורחים הוא כתב לרבי שאתה בין השלושה הראשונים. חוץ מזה יש לך ד"ש מהרב קעניג (שגם מסר לי ד"ש ממך) והרב טוביה בלוי ששאל עליך. ולע"ע אסיים ואומר שלום בתקוה שמישהו יסע להארץ לפני סוכות ויקח את המכתב הזה הנה, ולבנתיים חג שמח וכשר עם כל הפירושים. באהבה רבה, יעקב.

נב. אני משתדל לקמץ בהוצאות כספיות ואעפ"כ כבר יצא יותר מ-30 וגם הרבה יותר מ-50 דולר, יש אצלי רשימה אבל לא מסודרת ולא מושלמת, אבל אני חושב ומקוה שיבואו ימים של הכנסות ולא רק הוצאות ויהי בסדר, ומסיימים בטוב.

הקטע מהטעם של י"ב תשרי. בתחילת הטעם...
 שהיב דיקר מסתכלים עליו בנמך הנפילה.
 כמ"כ השגירו את הקטע הנה ברעיקות בנפיל
 לע"נ מנחה, אצמ"ל. בסך הכל, ואפ"כ למר לא
 איצה שמור בנפיל אצלם אצ"ל צ"ל ג"כ
 אינורי ל' צ"ל.

"היא לא ראתה לבן, רק חוס" חלונות עזרת נשים בימים ההם

"עדיין צפוף בכל אזורי הצפייה" - מכתבי הרב שחולביץ

אד"ש לאלו שמסביב א גוט וואך א גוט חודש א גוט יאר און א גוט יו"ט.

בכלל, הצום עבר נורא מהר ובקלות, אצלין [אצל] לייזר זה לא בעיה, קמים ברבע ל-10 - אין מקוה. מתפללים במנוחה, להסתכל על הרבי אסור, ורק צריך להידחק קצת לשמוע מפטיר יונה ואח"כ למארש, אבל מסכנה מינדי היא קמה מידי מאוחר בשעה 6:30 לפנות בוקר, ורצה ל-770 והי' לה רק שורה שלישית אז היא לא ראתה לבן, רק חוס (אמא תסביר לך איך זה שם עם החלונות) [-הכוונה לחלונות החומים בעזרת נשים, כשלבן הכוונה לחלק התחתון ללא זכוכית. המערכת].

99
**"בפעם החמישית
 עשה כך על הסטנדר
 בשתי הידיים,
 ובנה הרבה והוריד
 את הראש על
 הסטענדער"**

אתמול - י"ב תשרי - הלך כ"ק אדמו"ר שליט"א על האהל, וחזר כרגיל בסביבות השעה 8, והתפללו מנחה בזאל הגדול, והיו בטוחים שגם

כאן חתונה וכמו שתמיד הרבי משתדל לא לקבוע התועדות מתי שיש חתונה (כי אז לא יבוא הרבה לחתונה), אז לפני ההתועדות מתי שהרבי נסע הביתה, הרבי פתאום ירד מהאוטו ואמר לחתן ולכלה שעמדו שם א מזל טוב מזל טוב, וביקש סליחה שעושה היום התועדות (כי אין ברירה), ובתור התנצלות הרבי מזמין אותם לעשות שבע ברכות בהתועדות, וככה מי ששמע את השידור יודע – באמצע ההתועדות עשו 7 ברכות.

ובסוף הרבי אמר שיגידו לחיים אז אחד צעק 'לחיים!' בלי כוס יין, אז הרבי ענה לחיים ולברכה. אח"כ הרבי צחק ואמר: אחד כאן עשה לי טובה ואמר סתם לחיים, אבל התכוונתי שיגידו לחיים בפשטות. כמובן שמיד כולם הרימו כוסות לחיים, וגם שרו שירים של חתונה. בסוף ההתועדות הרבי מחא כפיים כ"כ חזק וסימן לשרוק, [דבר] שעוד לא היה מתחילת תשרי, וכל האנשים רקדו

שבע ברכות עם הרבי

שלום וברכה. אחיך אוהביך יעקב.
י"ג תשרי, לילה.

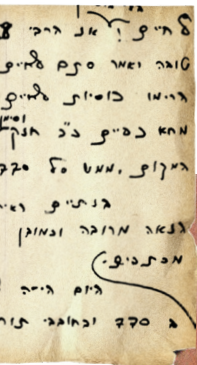
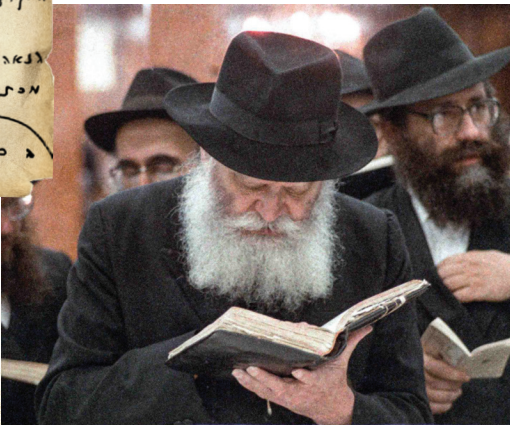
משום מה זה המכתב האחרון שאני כותב לבית לפני חג הסוכות, ולכן אכתוב פה כל מה שחדש בימים האחרונים, גם אם זה לא נוגע לך באופן מיוחד. מינדי רצתה גם לכתוב, ולייזר בפנימיותו, אלא שמחר עם שחר אני רוצה לשלוח את המכתב, ולכן לע"ע תסתפקו במשלוח הזה, ואי"ה עם הזמן יגיעו רשימות גם ממינדי ואולי גם מלייזר.

אתמול, ליל י"ג תשרי, הייתה התועדות ממש מיוחדת ויוצאת מן הכלל, והשמחה העצומה שהיתה אז, העבירה את מצב הרוח המתוח שנתלה באוויר עוד מהימים הנוראים, והביא במקומו את אוירת השמחה למעלה ממדידות והגבלות – השמחה של סוכות.

בליל ההתועדות היתה

”הרבי צחק ואמר: אחד כאן עשה לי טובה ואמר סתם לחיים, אבל התכוונתי שיגידו לחיים בפשטות”

צום גדליה תשד"ז

התועודות י"ג תשרי תשד"מ

כוחות מהרבי לרקוד ולרקוד, ושוב לרקוד...

ב"ה. יום ד', כ"ח תשרי חובבים, בית
חינו ה' תשד"מ.

הביתה - התאחדות המשפחה שלום
וברכה!

אודה לך ה' על צווארי, אודה לך ה' על
גופי הבריא. זהו הפסוק שכל עצמותי
תאמרנה אחרי זמן שמחתנו וימי שמיני
עצרת ושמחת תורה וש"ק בראשית
שניתכו עלינו בזה אחר זה, ולולא ה' שהיה
לנו ולולא הכוחות שהרבי משפיע עלינו,
אזי המים והזיעה בלעונו.

כמו שהרבי הסביר בי"ג תשרי, שהשנה
זה לכתחילה אריבער בתוך לכתחילה
אריבער, כי זה שנת ה-101 לאדמו"ר
מהר"ש, כן ראינו בעינינו בתשרי בכל
העניינים ובפרט בחג הסוכות שאז כל
העניינים (שהיו בר"ה בכסה - בהעלם -)
באים בגלוי ליום חגיגו. הריקודים בכל

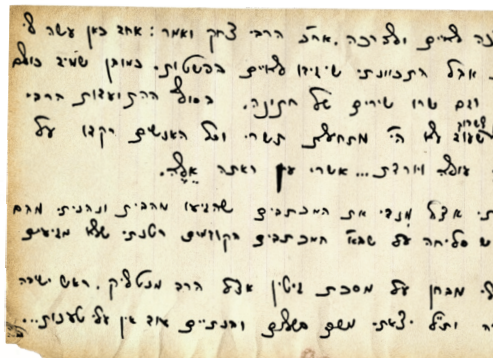
על המקומות ממש כל 770 עולה ויורדת...
אשרי עין ראתה אלה.

בינתיים ראיתי את המכתבים שהגיעו
מהבית, ונהנתי מהם הנאה מרובה. וכמובן,
שסליחה על שבא' המכתבים הקודמים
רטנתי שלא מגיעים מכתבים. במיוחד
נגע לליבי המכתב של אמא, ואני רק רוצה
להשיב: תנוח דעתך כאילו לא היה מספיק
חגיגי טקס הפרידה, עשיתי השוואות עם
חברים אחרים וצורת הטקס הנ"ל ע"י
אמותיהם, ואת לא נופלת מאף אחת. עוד
תיראי איך שהשנה הזאת "תעוף" כמו כל
שנה, ושוב תגידי "רק אתמול הוא נולד,
וכבר חזר מקבוצה"...

היום היה לי מבחן על מסכת גיטין
אצל הרב מענטליק, ראש ישיבה ב-770
ובחובבי תורה, ות"ל יצאתי משם בשלום
ובינתיים אין עלי טענות...

ולבנתיים ש. היי שלום ותראי את
המכ[תב] הזה לכולם עם החדשות
המרעישות שבו.

שלך באהבה רבה, יעקב.

"הרבי צחק ואמר: אחד כאן עשה לי טובה
ואמר לחיים" - מכתבי הרב שמואלביץ

הלילות עד סמוך לאור
הבוקר, גם בלילות
שא"א לעשות
תזמורת, ובכל בוקר
הרוגים מחדש ולא
מאמינים שיהיה
כח להמשיך אבל
פתאום נמצאים עוד
יום הלאה, ופתאום
נמצאים בערב שמיני
עצרת ומסתכלים למעלה
ושואלים מאיפה הכח להקפות
(x3) תהלוכה ו-3 התוועדות!?

כותב השורות,
הרב שמואלביץ

להתוועדות, כמעט ממש
ממול כ"ק אדמו"ר
שליט"א, ושומעים
משם - כמובוגם בלי
רמקול - כל מילה
ומילה. קיבלתי את
זה מבחור שלמד
כאן בקבוצה שנה
שעברה, ואל המקום
הזה התפללתי, ועתה
שמע ה' את תפילתי.
כנ"ל.

אם עוד לא סיפרתי - אותם
בחור גם "הוריש" לי את מקומו
ללכת למבצעים בכל יום שישי
באיזור מנהטן, בחנויות ובתי
עסק של ישראלים, וב"ה מניחים
שם תפילין בערך ל-17 יהודים
בכל פעם. כאן באמריקה זה
ממש הרבה. במקומות אחרים
מניחים 7 או 10,8 זה כבר הרבה,
ואצלי כאמור מניחים 17.

בענין שנה או שלושה
חודשים - היל"ת - מגיעים לכאן
בשורות לא טובות, אומרים
שהצבא כתב להנהלת הישיבה
שהוא רוצה שכולם יחזרו בדיוק
בזמן הקבוע, כך שאין עוד על
מה לדבר, אבל עדיין - אני לי-ה
ועינינו לי-ה

[קבוצה אותה שנה טסו עם
היתר מהצבא לשלושה חודשים בלבד,
כשכל העת ניסו להאריך את האישור. רק
בט"ו טבת התקבל האישור הניסי להישאר
במחיצת הרבי מלך המשיח במשך שנה
תמימה (ראה בארוכה 'בית משיח' גליון
1392 עמ' 24 ואילך). המערכת]

לבית התגעגעתי יותר פחות מאשר

אבל כאמור - ת"ל - הכל עבר
בשלוש ובשלימות השמחה,
ומי יתן וכן יגיענו ה' אלוקינו
למועדים ולרגלים אחרים
הבאים לקראתינו כאן ב-770
לשלוש.

ובעצם, מה לי מלאה אתכם
בטרוניות על עייפות כביכול, בו
זמן שליזור ומינדי בוכים על
שובם לארץ ואנו נמצאים כאן,
ואנו לי-ה ועינינו לי-ה.

אין אני זוכר בדיוק מה כבר
כתבתי ומה לא, אבל כללות הכל
- ב"ה על כל נשימה ונשימה
- המצב פה מצויין בגשמיות
וברוחניות גם יחד. לומדים
סדרים בחובבי תורה - מהלך 2
וחצי דקות מ-770 (כדלקמן).

ומתפללים ג' תפילות ביום ב-770, מנחה
ומעריב עם הרבי וקרה"ת ב-בו"ה עם
הרבי, החדרים מצוינים ממש מלון, האוכל
בשפע ובטוב טעם, שה' רק יעזור שנזכה
להנות מכל זה מראשית השנה עד ראשית
השנה הבאה.

אלקי אבי בעזרי, וקבלתי מקום מצוין

”**ייתר חמה
שכתבתי
לפניכם יש
כאן, אלא
שגם אילו
גויילי רקיע
וכל כל מימי
יחי אין אנו
חספיקים
להודות לך
ולה' אלקינו,
ולספר את
כל הטובות
ניסים
ונפלאות**”

התוועדות י"ג תשרי תשד"מ

כל מה שעבר עד יום רביעי, בטח שמעתם מ מינדי וגם כתבתי קצת. קיצורו של דבר (כמו שסיכמתי עם מינדי) היה טוב, ולא טוב שהיה. על כל פנים המצב פה שכל יום ברכתו מרובה משל חברו, אם ביום רביעי כבר ראיתי את המכתב כללי באמצע העריכה, הרי שבו בלילה הוא כבר היה מודפס ונלמד ברבים. וכיון שכ"ק אדמו"ר שליט"א כותב שם שעדיף לעשות חשבון נפש והחלטות טובות בהתוועדות, אז לקראת השעות הקטנות כבר ישבו צעירים וצעירים פחות בזאל הקטן והתוועדו. יום חמישי סדרים ובלילה מתועדים וקצת ישנים ומתפללים. ביום שישי נוסעים למבצעים ועל כולם בא[ה] שבת באה מנוחה.

ונחזור לענייננו, שבת פ' נח. רוב האורחים נסעו לאן שנסעו. הדחק איננו, והרגיעה לקחה מקומו.

הסדר בערב וליל שבת שהבחורים לא מתפללים עם הרבי, אלא אחרי תפילת מנחה יש סדר חסידות בזאל הקטן עד 8:00, ול"קבוצה" יש שיעור מיואל כאהן בחובבי תורה, ובשעה 8 מתפללים והולכים לסעודת שבת.

ויצויין שוב שאין להשוות בין הלחץ

יותר, וזאת כי לייזר ומינדי היו כאן והפגתי ב"ה את געגועי, אבל כעת הם עומדים לחזור ואני לא יודע מה יהיה ונראה שיהי' יותר יותר מאשר פחות אבל זאת נחמתי בעניי, מ-770 לא נטיתי...

יותר ממה שכתבתי לפניכם יש כאן, אלא שגם אילו גיולי רקיע וכל כל מימי ימי אין אנו מספיקים להודות לך ולה' אלקינו,

ולספר את כל הטובות ניסים ונפלאות, ויהיו נא דברי אלה וגו', ומכיוון שרבים הם - החיות והסיפורים וא"א לפורטם, לכן יהיו בעיניכם כאילו הייתי פורטם, והריני מוסר מודעה לפניכם שאני מרגיש מצוין כמו שלא הרגשתי הרבה חדשים ושנים, ורק אחת שאלתי מאת ה' - שבת ב-770 כל ימי השנה.

ומקוצר הזמן אקצר ואומר שלום והנני ואחיד/ן הדורש שלומכם/ן מקרב לב ומצפה לבשו"ט יעקב.

הרבי מבקש במפתיע: 'אווירה של תומכי תמימים'

ב"ה. מוצש"ק פ' נח אור ב' מר חשוון, 749 E.P. בית חיינו התשד"מ הביתה שלום וברכה!

איציק, היום אנחנו הולכים לאט! כך אמרתי לאיציק. ב., ערב שבת אחרי תפילת מנחה ב-770 בדרכינו לישיבת חובבי תורה לשמוע שיעור בשיחה של הרבי מפי הרב יואל כאהן.

הרבי אמר בהתועדות שיש ביום זה שתי מעלות מיוחדות. א. שזה השבת הראשונה אחרי תשרי. ב. זה ה"ר"ח הראשון אחרי תשרי. ולכאן – שואל הרבי – מה גודל העילוי בזה? אדרבה! לכאורה זה ירידה שאומרים בפירוש שזה אחרי תשרי. תשרי זה אותיות ראשית ומרובה במועדות וכל העילוים, ומה העילוי שזה אחרי תשרי.

פירות. ערב יום כיפור תשד"מ

אלא – ובהקדים – שהרי המעשה הוא העיקר הן בנוגע לחוטב עצים ושואב מימין, וגם בנוגע לראשיכם שבטיכם – המעשה הוא העיקר! וזה המעלה בחודש חשון שאז מתחילה התקופה של "ויעקב הלך לדרכו", שבזה מודגש יעקב ולא ישראל שמורה ' י עקב שיש בעקב רק עניין העשייה והליכה, אז אומרים שיעקב הלך לדרכו לדרך שלו. ובענייני האדם והמעשה הפרטי של כאו"א אז כל מעשיך יהיו לשם שמים. וזהו המעלה של שבת הראשונה, ור"ח הראשון שאחרי תשרי.

אח"כ המשיך הרבי שיש מעלה בשבת – שקשור עם השמש – ויהי ערב ויהי בוקר

במקום ובזמן של חודש תשרי לבין אחרי תשרי, לא ממחרים, לא דוחפים, ובשבת גם הכיסים ריקים כי אין מטלטלים, וככה בשיא השלוח פוסעים לכיוון חובבים ושומעים שיחה מיואל כאהן. ממש שפתיים ישק, איזה עשירות, איזה הרחבה, ממש תענוג לשמוע.

אח"כ מעריב, סעודה, ובאמצע הסעודה בא לפתע הרב יקותיאל ראפ המכונה קוטי, משיגח דשיבת חובבי תורה, נעמד על כיסא ומודיע שלפני זמן קצר קרא לו הרב חדקוב, ואמר לו שבחדר אוכל של הבחורים בשבת ויו"ט, צריך להיות אורה של תומכי תמימים ובעיקר שינגנו ניגונים בזמן האוכל. ובנוגע לפועל הוא הביא איתו שני רבנים, צירפו כמה שולחנות והתחילו לנגן ניגונים חסידיים עד שעה מאוחרת.

לעקאה. ערב יום כיפור תשד"מ

בוקר, צריכים לתפוס מקומות להתועדות, אפשר גם לזכות ולשמוע את המפטיר וההפטרה, ואח"כ לחכות ולשמוע את ההתועדות. אשרי עין ראתה אלה.

בחדר אונליין של הבחורים, בשבת יו"ט צריך להיות אורה של תומכי תמימים"

לו . . בשנה שעברה הוא היה קורא זוהר כל לילה משעה 12 עד 6 בבוקר בעמידה, ע"י הבימה בזאל הקטן. השנה הוא גם צועק מפעם לפעם. הדרשות שלו הם כמעט קבועות: "הרבי הוא אור שמש!... עשר ספירות!... צריך לעורר

רחמים... וככה הוא צועק ובוכה בממוצע פעמיים ביום. כל פעם דקה או 2. מתחילה לא השיגו בו ואפילו נהנו ממנו, אבל מזמן לזמן הוא משתולל יותר ויותר.

ופעם הוא התחיל לנאום באמצע ה'סדר' אז היו צריכים להוציא אותו מהזאל, מה שהכי גרוע, היום מוצ"ש כשהרבי נכנס למעריב, הוא נעמד ממול הרבי והתחיל לצעוק ולבכות ולהשתולל. כמובן שמיד סתמו לו את הפה וזרקו אותו דרך החלון (בלי שיפגע כמובן), אבל לפי המצב כנראה שלא יתנו לו להאריך ימים ב-770...

. . הלימודים בחובבי תורה עדיין לא על מתכונתו, ז.א. עוד לא ה'י[ה] שיעור לא נגלה ולא בחסידות אבל בכל זאת - כך נראה - שיש יותר התמדה, יותר נכון, יותר לימוד מאשר בכפר. אין משגיח על הסדרים אבל מי שנמצא - בדרך כלל לומד. כבר יש כיסאות שולחנות ולהבדיל גם גמרות די הצורך, גם בחובבי תורה וגם ב-770, וכבר נכנסנו לתוך הסוגיות של בבא בתרא אם כי, כאמור עדיין לא לעומק.

מה עוד אספר לכם לפני שליזר נוסע... סוף סוף עשינו ניקיון בחדר (ספונג'ה בלע"ז) אני לא יודע איך עושים את זה, ובפרט לא עם הכלים המשונים של אמריקה כמו הספונג'דור הזה עם מליון חוטים, וסוחטים אותו בתוך דלי מיוחד כזה שה' ישמור. עכ"פ עשו ניקיון והחדר

שבע פעמים, ויש מעלה בראש חודש שקשור עם הלבנה. שמש ענינה בלי שום שינויים, כל השנה אותו דבר. וירח עניינו דוקא שינויים. מהמולד ועד קיימא סיהרא באשלימותא וחוזר חלילה.

ובעבודת האדם: בור סור שאינו מאבד טיפה ומעין המתגבר, וצריך להיות שניהם ובאופן שכ"א [-שכל אחד] משלים את השני (כמבואר באריכות במכתב הכללי ובהתועדות ו' תשרי).

אח"כ היה ביאור נהדר על רש"י וגם על הזהר. גם הרבי ציוה שיעשו כינוסים בכל המקומות בימים שעד ז' חשון ובעיקר בארה"ק. ובפרט בירושלים, חברון, צפת וטבריה והרבי חילק בקבוקי משקה לכל אחד שנוסע לא' מהמקומות האלו ושיעשו הכינוסים. אח"כ הרבי אמר שאם יש כהנים שלא לקחו משקה בשבת בראשית אז שיקחו עכשיו. ובאו עוד כ-50 או 40 כהנים ולקחו וחנ[י]לקו משקה.

בסיום ההתועדות הרבי התחיל את ניגון ה'הקפות' וקטע אחד הורה לשיר עד 10 פעמים, והי' שמח כמעט כמו בשמחת תורה (תשאלו את מינדי מה פרוש...).

יש ב-770 משוגע אחד ('מגנט') קוראים

בניין ישיבת חובבי תורה כיום

האדומה שעליה התפלל הרבי משך כל חודש תשרי. בדרך כלל מפרקים את זה במוצש"ק פרשת בראשית אבל השנה, משום מה, זה נשאר עד מוצאי ש"ק נח (אולי בזכות אליעזר נח...).

ואם חשבתם שבזה חסל סדר תשרי, אז לא דייקתם, כי כל זמן שזושא וילימובסקי הפרטיזן נמצא פה ולפני כל תפילה ואחריה הוא שר 'שיבנה' או 'פרצת' וכדומה, והרבי מסמן ביד להגברת השירה – ובדרך כלל, לא פחות חזק מאשר בתשרי – אז הרי שאוירת התשרי והשמחה בעינה עומדת.

אמנם הקהל הולך ומתמעט, וזה מורגש הן בזאל הקטן וק"ו כאשר מתפללים מנחה או מעריב בזאל הגדול ורובו ריק. שלא לדבר על הפירמידה מאן דכר שמיה, ורק בהתוועדות עומדים שם.

חדשות מיוחדות אין, אבל כמו שכתוב בכל יום יהיו בעיניך כחדשים – ככה זה כאן – בכל פעם מחדש שרואים את הרבי בתפילות, בקריאת התורה בימי שני וחמישי, אשרי אין ראתה אלה.

ועכשיו אספר קצת מהגשמיות. בחדר שלי יש שולחן! ואם תשאלו מה הרעש שבחדר יש שולחן, אז קודם כל תנסו לגור חודש בחדר בלי שולחן ואז תבינו כמה זה חשוב. חוץ מזה יש גם כסא וזה ממש ארמון מלכים.

גם בזאל בחובבי תורה כל דבר תיקונו, יש ריהוט יש ספרים לנגלה ולחסידות. וכאמור דירה נאה מרחיבה דעתו של אדם אז יושבים במנוחה ולומדים כמעט כמו שצריך.

חוץ מזה, מתברר שאין בכלל "ישיבת חובבי תורה" אלא מאי? בתקופה שבקראון הייטס גרו הרבה הרבה יהודים, בנו בית כנסת מפואר ושמו חובבי תורה,

הרב שמולביץ בחלוקת ילעקה

נקי. אסיים ואומר שלום, בתקוה לקבל איזה מכתב ממאן דהו ממשפחת שמולביץ הענפה.

שלכם באהבה רבה לכאו"א, יעקב.

נ.ב. בעמוד הבא, יכול כל אחד להוסיף מה שהוא היה רוצה שאכתוב לו...

לראות את הרבי יום יום

ב"ה יום ב' ג' מר חשוון חובבי תורה, בית חיינו ה'תשד"מ

אחותי היקרה שלום וברכה.

. . מתוך תקוה (איך שכותבים אנשים חשובים –) ששורות אלו ימצאוך בקו הבריאות הנכונה, אספר לך קצת מהנעשה פה בבית חיינו וזה כולל את 770 וגם הישיבה שמתחלקת ל-3. א. הזאל – איפה שלומדים. ב. הפנימיה. ג. חדר אוכל. וכמובן שמכאן והלאה יהי' המכתב נחלת הכלל – למי שזה רק מעניין.

במוצאי ש"פ נח, פרקו את הבימה

הוא יודע את כל זה (אולי אבא דיבר איתו שנה שעברה (הוא שדכן...)).

(למינדי: הלכתי לחנות הצילום פלש וחטיפשתי ולא מצאתי שום תמונה שלכן מהראלי השלישי ואיזהו עשיר השמח בחלקו (ועיקר ההתקשרות לרבי זה ע"י לימוד תורתו וקיום רצונו, ובזה מינדי - בלי עין רעה - לגבייך אני רגוע רק חזקי ואמצי ובשמחה ובפנימיות)).

ואסיים בתקוה לקבל מכתב מהבית. אתם יודעים, הכתובת כאן זה Eastern 770 Pkwy, Brooklyn, N. Y. 11213

והנני דורש בשלום כאו"א ומצפה לבשו"ט באהבה רבה, יעקב.

הרבי שולח יין להתוועדות

ב"ה. יום ב' ו' מר חשוון [לכאורה טעות, דמתוכן המכתב משמע טבת], בית חיינו ה'תשד"מ.

הביתה שלום וברכה!

לאחר דרישת שלומכם הטוב בתקוה לקבל סו"ס איזה מכתב ולשמוע בשו"ט, מחר נוסע בע"ה הזוג רלב"ג מק. [קריית]

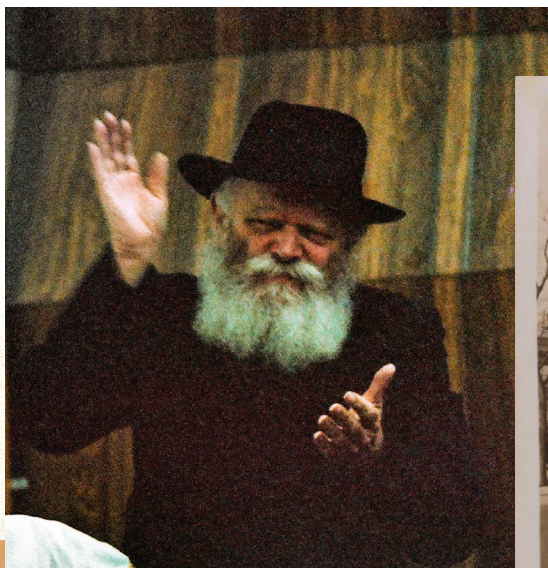
שגם ריכז מסביבו את קהילת חובבי תורה (שספר תקנות הקהילה התגלגל לידי אי אז) ולבית הכנסת מרתף רחב ידיים. עם חלוף השנים והיהודים הרבים עזבו את השכונה, וביהכנ"ס ננטש נותר עימו המרתף בשימון.

לעומת זאת ב-770 נעשה הזאל הקטן - שמשמש ישיבה - צר מהכיל את הבחורים מקצות תבל, ואז הוחלט שהבחורים שבאים מישראל (פלוס עוד כמה) ילמדו ב'חובבי תורה', ומאז נקרא שמם תלמידי ישיבת חובבי תורה, אם כי באמת זה חלק מהישיבה ב-770 אלא שחלק מהבחורים לומדים ב-885.

היום בסדר חסידות ניגשתי לשאול את המשפיע הרב זרחי איזה שאלה במאמר. אחרי שגמר לענות עליה, הוא שאל איך קוראים לי. אמרתי שמולביץ. אז הוא שאל מירושלים? עניתי כן והייתי בטוח שהוא חושב על ר' חיים שמואלביץ אבל חשבתי: למה לא, שיחשוב.

אח"כ הוא אמר פתאום אבא שלך הי' באנגליה?! אז התפלאתי אבל עניתי: כן, בתור ילד, נער. אז הוא ממשיך ושואל ההורים שלך היו פה לפני שנה בתשרי! ושוב עניתי כן. אבל אני לא יודע ולא מצליח לנחש מאיפה

דאלי לחיילי צבאות השם בסוף החודש, כ"ז תשרי תשד"מ

בניין חובבי תורה בשנותיו הראשונות

אחד מהבעלי-בתים, וסיפר לו שזה כבר 5 שנים שיש במשפחה שלהם סכסוך גדול. שני אחים היו שותפים באיזה עסק, ואח"כ היה איזה סכסוך וכל אחד עם כמה משפחות היה באיזה צד, וככה היו קבוצת משפחות נגד קבוצת משפחות משך 5 שנים.

והשבוע, כאשר הרב דיבר על אהבת ישראל ואמירת הריני וכו' אז הם החליטו לומר את זה (כ"א בפני עצמו), וזה גרם להם שהם השלימו והתאחדו שוב כל המשפחה הגדולה...

אמר לו הרב ג'קובסון רק תאמר לי מתי בדיוק זה היה? אז הוא אמר אחרי מנחה בשעה 4:45 אז אמר לו הרב ג'קובסון בדיוק בשעה הזו דיבר שוב הרבי על זה, ואמר כמה שזה חשוב וכמה שזה יכול לעזור...

בזמן האחרון הרבי נשאר ב-770 יותר מאוחר מאשר בחדשים האחרונים. מאז שהרבנית היתה חולה, הרבי ה'ה נוסע הבייתה מיד אחרי תפילת ערבית (7:00). ובשבועיים האחרונים, הרבי נשאר עד 8-9 ולפעמים עד 11 וחצי ג"כ.

חוץ מזה, יש שוב כמה אנשים שנכנסים ליחידות:

שבוע שעבר ה' ערב אחד שנכנסו שלושה אנשים. בתחילה נכנס דוד עמר, הוא ראש הקהילה היהודית במרוקו (לא משנה שהוא לא דתי...), וגם מנהל את כל הביזנס של המלך חסון, והוא "איש מספר אחד" אחרי הוד מלכותו. הוא שהה אצל הרבי כ-20 דקות, ולייבל גרונו הכניס לחדר כיסא נוסף, כי הנ"ל בא עם אשתו ושתי בנותיו. אחרי נכנס הרב רוזן הרב הראשי של רומניה, ושהה כשעתיים.

אח"כ נכנס הרב בנימין גורודצקי

היובל ובל"ג אשלו איתם מכתב זה. עדיין אין יודעים פה אם חוזרים בעוד חצי שבוע או שלושת רבעי שנה. עוזר שר הביטחון הודיע שכל זמן שהשר לא חוזר מחו"ל ונותן תשובה שלילית אז אנחנו יכולים לה[נ] שאר. ואנו - כמו תמיד - ל'ה ועינינו ל'ה. בטח גם אתם מתפללים ורבים היו עימדי והיה בע"ה בשלום נפשי, ובנתיים אספר קצת מהנעשה פה בית חיינו 770 והאיזור.

שבוע שעבר היה כאן כינוס לילדי צ. ה. ולבסוף הרבי אמר שמציע שבימים שנשארו עד סוף חנוכה וגם טבת שאחרי חנוכה יעשו התוועדויות. היתה התועדות אחת בחובבי תורה ואחת ב-770.

בי"ט כסלו ושתי השבתות שלאחריו, הרבי מדבר על פרסום המנהג לומר קודם התפילה "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך". ואחרי התפילה, הפסוק "אך צדיקים" וגו', וזה יוסיף באהבת ישראל ושלום בעולם [ראה בארוכה בית משיח גליון 1421 עמ' 34].

באותה התועדות ב-770, סיפר הר' ג'קובסון (עורך העיתון אלגמינר ז'ורנל) שסיפר לו חבר שלו רב באיזה שכונה / קהילה כאן בניו יורק שהוא שמע את הקריאה של הרבי בקשר לפסוקים ואם כי הוא לא כ"כ הבין מה זה יכול לעזור, בכל זאת הוא דיבר על זה בבית הכנסת ביום ו' פרשת מקץ. בשבת אה"צ בא אל הרב

ל' תשרי מ"ד

שיפוצים ב-770. אילוסטרציה.

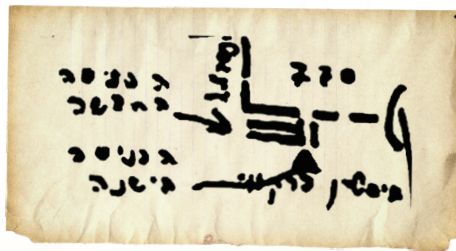
הלקוטי שיחות החדש) און ס'גיווען פריילאך [=והיה שמוח].

היום בבוקר כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לקריאת התורה, היה על הסטנדר חומש עב כרס הרבי דפדף לכיוון פרשת ויחי ופתאום מצא בין הדפים, איזה דף מקופל. הרבי פתח אותו וזה ה' מכתב מהרבי לתלמידי ישיבת תומכי תמימים כפר חב"ד (י' שבט תשמ"ב) הרבי קרא בזה משך זמן. אח"כ הרבי עוד דפדף בסידור שבסוף החומש ועבר לקריאה הרגילה.

חוץ מזה עושים שיפוצים מסביב ל-770 כנראה שלא רוצים שאחרי כל תפילה והתועדות יתערבו האנשים ונשים על המדרכה, אז סוגרים את הכניסה שבסוף הבלוק ומפנים את היציאה - מיד לקינגסטון (חוץ מהדלת הרגילה בקינגסטון).

[ראה שרטוט, המערכת].

שבוע שעבר מכרתי את התפילין הישנות שלי [-תפילין לא חב"ד. המערכת] ב-\$200 חשבתי מתחילה לקבל עבורם 300 אבל לבסוף בקושי קיבלתי 200. הרוב קיבלתי בצ'קים דחויים אבל פרטתי אותם בגמ"ח של 770 (בגמ"ח שלי לא מקבלים צ'קים דחויים) לצ'ק טוב, ואותו פרטתי בגמ"ח שלי. בכסף קניתי חליפה טובה ומצלמה לא רעה וב"ה אני חי פה באיכות חיים נהדרת (שלא לדבר על רוחניות...) ב"ה יאריך ה', וכה יוסיף.

שרטוט השיפוצ.

שהוא בא כח של הרבי בדרום אפריקה, והי' אצל הרבי כשעה ורבע.

פרופסור ירמיהו ברנובר - בע"ת של חב"ד ומרצה בכיר (מומחה לאלקטרומגנטיקה, דינמיקה אנרגיית השמש).

יוסף יצחק זלצמן - בעלה של חיינא - הגיע ל-770 לסופשבוע (את הפגישה המרגשת אין לתאר). מה שחשוב שהוא בא בלווית סטודנט אחד בעל תשובה . .

באותה יחידות עם ברנובר, אמר לו הרבי שכדאי לראות אולי אותו סטודנט מטורונטו יוכל לעשות משהו למען העבודה שלך. כמובן שברנובר צלצל לטורונטו, וכך הגיעו אותו סטודנט וזלצמן למלא איזה תפקיד בני. בהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א...

בשבת [כמו שכבר כתבתי במוצש"ק ושלחתי בצירוף 2 לקו"ש] היה ב-770 התוועדות של חסידים, ולפתע הגיע מישהו עם בקבוק יין ששלח הרבי לכבוד ההתוועדות. הבקבוק היה חסר כוס אחת

וכנראה שהרבי לקח לעשות קידוש. עכ"פ התועדו ונשפך וודקה כמים וחסידות עד השמים (ר' יואל כאהן חזר את השיחה של

בשם כ"ק אדמו"ר שני

אז. קוויט
מזכיר

המזכיר שבא

מסלבודקה

לליזבאז'יטש

« מיהו העילוי הליטאי שהתמנה למזכירו של הרבי מה"מ? » הקשר המיוחד, היחס הנדיק, וההתמסרות לכ"ק אד"ש מה"מ » תולדות חייו ופועלו של מזכיר הרבי שליט"א מלך המשיח, הרב אליהו הכהן קווינט ע"ה. « יא. אליהו קווינט, מזכיר"י.

מוגש בקשר עם יובל שנים לפטירתו

הרב קווינט לצד נ"ק
אד"ש בליווי אורחים

ליט"א

בוודאי

נתקלם לא אחת במכתבים בסדרת ספרי "אגרות קודש", החתומים בסוף המכתב: "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר: א. קווינט"

"א. קווינט" - הלא הוא הרב אליהו קווינט שגדל בעולם הליטאי, ונהיה חבר במזכירות כ"ק אד"ש מה"מ.

מכריו אומרים עליו שהיה חריף ובקי בכל חדרי התורה, חבריו במזכירות הרבי מספרים שהיה איש אמונו ואיש סודו של הרבי שליט"א מלך המשיח, תלמידי הישיבה המרכזית ב-770 נזכרים בתשובות הממצות שקיבלו ממנו על שאלותיהם בלימוד, יש כאלו המדגישים את העובדה שזכה לקחת חלק בהנחת היסודות של המהפך העצום שהוביל הרבי בעולם היהודי, והתמיד בפעילות זו במחיצת הרבי מאז הזמנים שהיה הרבי מוכר בתור 'הרמ"ש' - כחתן הרבי הקודם ועד השנה האחרונה לחייו - כאשר הפסיק את עבודתו במזכירות בשירות הרבי מלך המשיח.

עם זאת הכול מסכימים שהמזכיר ר' אליהו ע"ה היה דמות שונה למדי בנוף החב"די. מדובר בליטאי במקורו. כמו כן, ר' אליהו לא התפלל בנוסח האר"י, לא חגר אבנט בשעת התפילה ואף לא גידל זקן.

חריג בהנהגותיו, היה יושב במשרד המזכירות ממלא את תפקידו בהתכתבות המסועפת שניהל הרבי מלך המשיח, ובהוצאה וההכנסה של המשרד, כשבין לבין היה מתפנה לענות לשאלות תלמידים בראשונים ואחרונים בהלכה ובמדרש.

מהם תולדות חייו, וכיצד הגיע עליו ליטאי לכתובתם ולחתימתם של כל אותם מכתבים? על כך ועוד, בכתבה שלפניכם.

עילוי מקטנות

בעידוד רוחני בעצה ובתמיכה כספית. בהמשך חייו, אף ייסד האב עשייה זו כאשר הקים בית רפואה לטיפול בחולים שלא יכלו לממן את רפואתם במוסדות רגילים.

את בית הוריו עזב כדי ללמוד בישיבת סלבודקה המפורסמת בליטא. שם התמיד בלימודו בתורה, ובתוך זמן קצר בלט בכישרונותיו הגאונים, וכן התחבב מאוד על ראשי הישיבה

הרב אליהו הכהן קווינט ע"ה נולד בביאליסטוק שבפולין בשנת תרנ"ט לאביו הרב אברהם יעקב הכהן ע"ה, שהתחנך בסלונים ולמד אצל הפני יהודה. בית אביו היה פתוח תמיד לפני קשי יום ובעיקר יתומים ואלמנות שנעזרו על ידו הרבה

עזב את העיר בדרכו לארצות הברית, וכך ניצל מהטבח הנורא שהתחולל בחברון. תקופת שהותו הראשונה בארה"ב הייתה קשה. על אף המשרות השונות שהחזיק, התקשה לפרנס את משפחתו, כיון שחלק ניכר משיעוריו הוא מסר ללא כל תמורה כספית.

אט אט הוכר הרב קווינט והחל להתבסס כללית. הוא שימש בזה אחר זה בשורה של תפקידים תורניים ביניהם: ראש ישיבה בניו הייבן, ר"מ בישיבת תורת חיים, רבה של קהילת ישראל הצעיר בברונזוויל, ועוד. באותה העת פעלה בענייני ציבור גם רעייתו, שהייתה חברה בהנהלת ארגון נשי אגודת ישראל בניו יורק.

הרב אפשטיין והרב קוק במסע לארצות הברית

”תמה אני על
שלא ענה עד עתה
בחיוב על בקשות
הרב קווינט שכתב
בשמי”

ובעיקר על ראש הישיבה (ה'סבא') הגאון הרב נתן צבי פינקלז'צ"ל. אליו נקשר הנער בכל נימי נפשו.

כאשר הישיבה עקרה ועברה לחברון שבארץ ישראל, עבר איתה הרב

קווינט, וכעבור תקופה קצרה הוסמך להוראה על ידי הגאונים הרב צבי פסח פרנק זצ"ל ראב"ד ירושלים, וראש ישיבת חברון הגאון הרב משה מרדכי אפשטיין, ועוד.

בשנים הבאות הוא ריכז את שיעוריו של ראש הישיבה ואף העלה אותם על הכתב והוציא אותם לאור. תקופה קצרה לפני אירועי תרפ"ט בחברון בא בברית הנישואים עם בתו של ר' חיים דיאמנט ז"ל, וזמן מה לאחר נישואיו

בניסתו למזכירות הרבי מה"מ

בשלב מסוים (שנות הש' המוקדמות), עברה המשפחה לגור בשדרת איסטרן פארקווי בית מספר 816, בשכונת קראון הייטס, בתים ספורים ממרכז חב"ד העולמי השוכן במס' 770 של אותה שדרה. מאחר ש-770 היה כל כך קרוב, נהג הרב קווינט להתפלל שם לעתים קרובות, וכך התיידד הוא עם הרב מרדכי אייזיק חדקוב, אשר

תמונת מחזור של ישיבת סלבודקה

ישיבת סלבודקה בקובנא, ציור

ענה עד עתה בחיוב על בקשות הרב קווינט שכתב בשמי".

"ראיתי את המזכיר מר קווינט בקירוב, מרכיב משקפיים נמוך קומה היה נראה טרוד מאוד בעבודתו", כתב אחד החסידים שהגיע לראשונה

בחייו ל-770.

בנו יחידו, הרב עמנואל - נשיא ישיבת פלטבוש והמכון הירושלמי להלכה - סיפר על עבודת אביו: "זכיתי להיות בסוד העניינים, מאחר שלעתים שימשתי שליח להעברת פתקים ביניהם (הרבי ואביו). מעבר לתפקידי כשליח להעברת מסרים בין אבי ובין הרבי, גם ביצעתי במשך תקופה עבודות תיוק בחדרו של הרבי, מאחר שהוא הקפיד לשמור עותקים מכל תכתובותיו. בזמן עבודתי, שמעתי אותו אומר מפעם לפעם לאבי, "הרב קווינט, אני צריך מכתב בנושא פלוני, האם תוכל להכינו?"

אבי היה שואל מה אמור לכלול המכתב, ולאחר מכן היה מנסחו, מקלידו ומוסרו לרבי. בדרך כלל הרבי היה חותם את שמו על המכתב, והוא היה נשלח לנמען. אולם לפעמים אבי היה זה שחתם על המכתב, ואז הוא היה מוסיף, "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר: א. קווינט". מכל מקום, ברוב המקרים בשנים שלפני הנשיאות הרבי היה חותם בעצמו על המכתבים, ולאחר קבלת הנשיאות, נתן לאבי לחתום בשמו על המכתבים ריבוי פעמים".

יש לציין כי בימי חול המועד בסוף המכתבים נכתב כי: "מפני קדושת המועד לא כתב וחתם כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו. א. קווינט".

”ראיתי את המזכיר מר קווינט בקירוב, מרכיב משקפיים נמוך קומה היה נראה טרוד מאוד בעבודתו”

לאחר ששאלו שאלה הלכתית, ונהנה מתשובתו, הציג לו משרה ב"מרכז לענייני חינוך", שם שימש בתפקידים שונים עד סוף ימיו. בתקופה הראשונה לעבודתו התרכז הרב קווינט בניהול המחלקה הכספית של המרכז

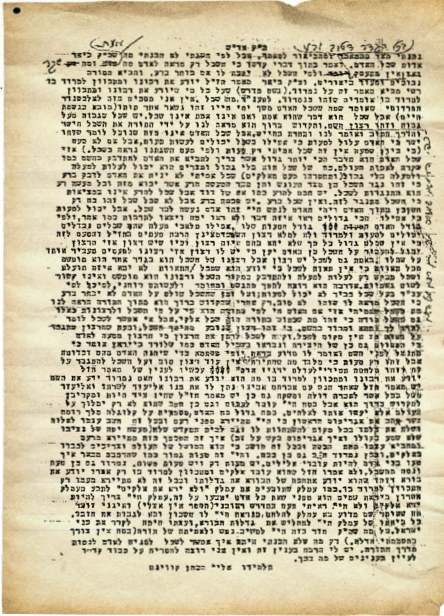
וביחוד בריכוז הנהלת החשבונות של קה"ת.

תפקידו כלל, בין היתר, סיוע לרבי מה"מ (עוד קודם הנשיאות) במגוון דרכים - כמו עריכת פרסומים חב"דיים שונים, וטיפול בהתכתבות הענפה שניהל הרבי שליט"א. כך שלצד אחריותו הכספית, נטל חלק נכבד גם בארגון התכתובת השוטפת של הרבי וחתירתו הצנועה 'א' קווינט מזכיר, התנוססה על רבבות אגרות קודש ששלח הרבי לכל רחבי תבל.

העדות המוקדמת ביותר לעבודתו של הרב קווינט אצל הרבי היא במכתב הרבי מיום כ"ט בסיון תש"ו: "תמה אני על שלא

770 בימים ההם

בנו ר' עמנואל קווינט

חזנה כ"ק אד"ש מה"ע של שאלת הרב קווינט במאמר פורים תשכ"ג

המפריד בין המזכירים לבין קהל המבקרים. פעם נכנס הרבי לחדר ושאל את המזכיר הרב קווינט מה עניינה של המחיצה. הרב קווינט השיב שהמחיצה נועדה "להבדיל בין קודש לחול". הרבי חייד ותיקן אותו: "להבדיל בין קודש לקודש הקודשים..."

הקשר בין הרב קווינט לרבי היה מיוחד, וכלל שיחות רבות בעניינים שמחוץ לעבודתו. עדי ראייה מספרים שמפעם לפעם היה הרבי נשען על מפתן הדלת ושואל את ר' אליהו המחיצה. הרב קווינט השיב שהמחיצה נועדה "להבדיל בין קודש לחול". הרבי חייד ותיקן אותו: "להבדיל בין קודש לקודש הקודשים..."

"הרב קווינט השיב שהמחיצה נועדה 'להבדיל בין קודש לחול'. הרבי חייד ותיקן אותו: 'להבדיל בין קודש לקודש הקודשים'..."

במהלך עבודתו פיתח קשר רציף עם הרבי מה"מ, ונוצרה ביניהם קרבה רבה. למעשה, משרדיהם היו סמוכים זה לזה, ובכל פעם שהרבי עבר במבואה הראשית של בניין 770, הוא חלף על פני המשרד שחלק הרב קווינט עם הרב חדקוב – כך יצא שהם שוחחו (כמעט) מדי יום ביומו. בשנות ה'ד"ם נבנה בחדר המזכירות קיר נמוך

חדר המזכירות בימים ההם

החזיק במשרה כה רמה על אף שלא היה חסיד חב"ד כלל. הוא נהג להתבדח על כך שהוא ה"מתנגד" היחיד בכל הבניין...

אך הודות לבקאותו הלמדנית העצומה, הוא נחשב לנכס שערכו לא יסולא בפז. הוא היה תלמיד חכם מהמדרגה הראשונה –

כמי שזכה ללמוד אצל כמה מגדולי הרבנים בדור הקודם – והוא ניהל עם הרבי דיונים למדניים עמוקים במגוון נושאים תורניים.

לעדות מכריו, גם התמדתו של הרב קווינט פונה לעצומה, והוא היה מסיים את הש"ס

”הרב קווינט פונה לעבר חדרו הקי של הרבי נשבידו גמרא פתוחה, בדרכו לשאול את הרבי שאלה, או לשוחח בסוגיא”

ואיש פיקח.

”ציור” שראיתי פעמים רבות”, סיפר הרב שמואל פסח בוגומילסקי, אשר שוחח רבות עם הרב קווינט, ושמו מזכר לא פעם בספריו, ”כאשר הרב קווינט פונה לעבר חדרו הקי של הרבי נשבידו גמרא

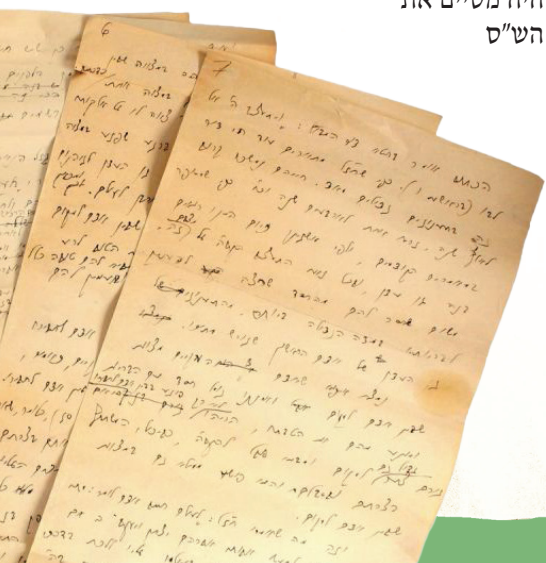
פתוחה, בדרכו לשאול את הרבי שאלה, או לשוחח בסוגיא”.

בשעות הערב המאוחרות לאחר שסיים את יום העבודה, היה יושב ומעלה על הכתב את חידושי התורה שלו ואת היבול היומי של שיחותיו התורניות עם הרבי באותו היום.

ה”מתנגד” היחיד בכל הבניין

הסדר זה נמשך גם לאחר פטירת אדמו”ר הריי”צ בשנת תש”י, ולאחר שהרבי קיבל על עצמו את הנהגת תנועת חסידות חב”ד ליובאוויטש ביו”ד שבט תש”א.

לצופה מן הצד, עשוי היה הדבר להיראות קצת מוזר, שאדם כמו ר’ אליהו

בנו ר' עמנואל קווינט

התחומים. אך יותר מאלה בלטה העובדה שהיה נאמן לרבי בכל נימי נפשו ואיש סודו המוחלט. ידענו שהרבי רחש לו אמון מלא ללא סייג".

על הערכה זו של הרבי סיפר גם המזכיר הרב לייבל גרונר: בהתבטאות נדירה העיד הרבי על מזכירו הרב קווינט באוזני כי "הוא בקי בש"ס, אם אתה צריך משהו בש"ס שאל אותו".

"לפעמים", גולל הרב קליין "ראינו את הרב קווינט נכנס לרבי, והרבי היה פותח את השיחה עמו בנושאים טכניים והיא הייתה נמשכת בנושאי לימוד. במזכירות רווחה השמועה שעוד בימיו של הרבי הרי"צ היה הרבי מבקש ממנו לבוא אתו להתוועדות היה אצל הרבי הרי"צ, ואחרי ההתוועדות היה משתתף בחזרה".

עניין נוסף המעיד על הערכת הרבי כלפיו: בכל שנה בבוקר חג הפורים קרא הרבי למזכירו הרב גרונר, ומסר דרכו משלוח מנות לשלושה אנשים: כהן לוי וישראל. כהן - היה המזכיר ר' אליהו קווינט.

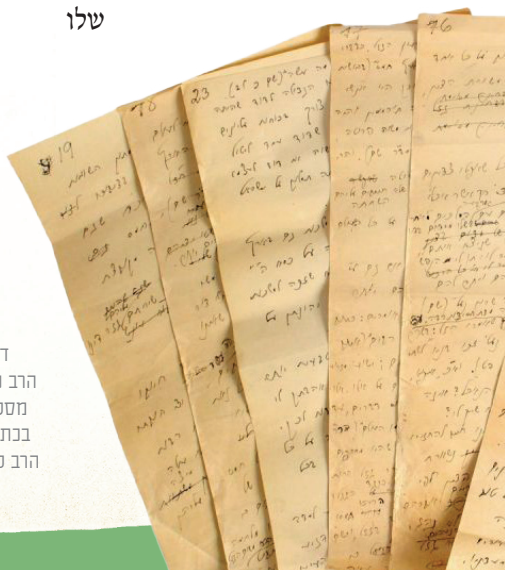
פעם בשנתיים. הגאון ר' ישראל גוסטמן שהיה ראש הישיבה ב770 מספר שנים (תש"ז-תש"י). היה מיועד עמו מאוד והשניים קיימו קביעות מיוחדת בלימוד.

משכך, הרבי מה"מ העריך מאוד את ר' אליהו. במכתבו להר"א הכעט מיום כ"ח מנ"א תש"ז (עוד קודם הנשיאות), כותב לו הרבי גבי נוסח 'אני מאמין': "זה עתה אמר לי הרב קווינט, שיש נוהגין שלא לאמר אני מאמין בשבת מטעם הקושיא הנ"ל". בנו ר' עמנואל מספר כי בוקר אחד פגש בו הרבי ואמר לו "אביך תלמיד חכם גדול".

”היה נאמן לרבי בכל נימי נפשו ואיש סודו המוחלט. ידענו שהרבי רחש לו אחון חלא ללא סייג”

הקשר בין הרבי ובינו חצה את גבולות העבודה. המזכירים מספרים שהרבי נהג לשוחח אתו באריכות על כל נושא שעמד ברומו של עולם. "הרבי אמר פעם למזכירים כי אם יצטרכו סיוע בציון מראי מקומות בש"ס או בפוסקים ויכלו להיעזר בזיכרונו של הרב קווינט", סיפר לימים המזכיר הרב בנימין קליין אשר עבד לצדו שנים רבות.

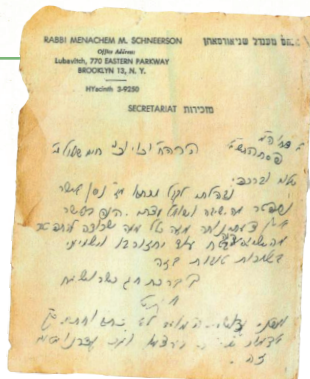
"בכל השנים שעבדתי במחיצתו, ממשיך הרב קליין, "בלטו כישורונותיו העילאיים והידע הרחב שלו בכל

דרשות הרב פינקל מסלבודא בכת"י של הרב קווינט

לא יוצאות טעויות!

הרה"ח ר' שלמה רייניץ ע"ה סיפר אשר עלתה לו שאלה גבי השם שהרבי כתב לו בא' המכתבים, וחשב אולי ישנה טעות במכתב. הוא פנה לר' אליהו, והאחרון קבע בפסקנות: "מהחדר הזה לא יוצאות טעויות". (ראה בארוכה 'בית משיח' גליון 1286 עמ' 36 ואילך, הסיפור במלואו).

מכתב הרבי לר' חיים שאול ברוק, הכתוב כולו בכת"י הרב קווינט. ומפני קדושת המועד לא חתם כ"ק אד"ש

יחם נדיר

בנו, הרב עמנואל מספר: "אבא היה לומד ברוב שעות הלילה. פעם סיפר לי שכל אימת שהתקשה בהבנת לימודו אם בתוספות אם ברמב"ם ואם בקטע של 'מסילת ישרים' או שאלות בחסידות, היה מתקשר לרבי בטלפון בכל שעה שהיא, והרבי היה עונה לו.

"באחד הלילות הייתי נוכח בכך; בשעה שלוש לפנות בוקר ראיתי את אבא מתהלך

בבית ומנסה להבין קושיה של המהרש"א, ואז הוא נעצר משיטוטיו הרים את שפופרת הטלפון וחייג לרבי. לא שמעתי מה אמר לו הרבי, אך מדברי אבי הבנתי, שהרבי הסביר לו את הקושיה באריכות. כשהעניין הסתיים הסתעפה השיחה לנושאים אחרים".

בשנת תשט"ז, שאל הרב קווינט את הרבי מספר שאלות על שיחת שמחת בית השואבה, שכידוע היו גדושות בינגלה! הרבי השיב לו על כך ביאור נרחב, וכתב "לצרף להשיחות" – היינו שהביאור יכנס ל'הנחה' מהשיחה.

פעם כשראה ר' אליהו שעת הכושר, שאל את הרבי 'מדוע הרבי אינו יוצא לנופשי? השיב לו הרבי בחיך: "אם תמצא עבורי 'ממלא מקום' בהיותי בחופשה אוכל לצאת...".

הרבי הרבה להפגין כלפיו יחס מיוחד. כאשר נפטרה רעייתו של הרב קווינט (בשנת תש"כ), הגיע הרבי לנחם את המשפחה ולהתפלל מנחה-מעריב, אך

הרב קווינט במסירת שיעור תורני

- היה חוצה את הכביש משום קדושת עיניי... ר' אליהו לא היה בא במבוכה, אלא משיב תמיד בדברים חמים על אהבתו הגדולה לרבי ועל הערכתו העמוקה לחב"ד.

יחס זה קיבל ביטוי גם בהקדמתו לספרו, לאחר שהוא מגולל את דברי ימי חייו: "ועל כולם, ת"ל [תודה לה'] נתחברתי למרכז לענייני חינוך ואני

משמש שם כשבע עשרה שנה בתור מפקח על עניינים שונים. נפגשתי עם עולמה של חב"ד, כתב, "עולם של תורה ויראת שמים, עולם של אצילות, עולם אשר מנהיגים שלה [כוונתו לאדמו"ר הריי"צ ולכ"ק אד"ש מה"מ] עושים הכול בשביל הפצת תורה ויראת שמים. חב"ד מקושר עם כל העולם, ואני - בהיותי עמהם - למדתי מהם הרבה".

יש לציין כי בעבודתו במל"ח, עסק רבות בענייני הדפסת והפצת ספרי חסידות תחת

"פעם נראה ר' אליהו שעת הכושר, שאל את הרבי 'מדוע הרבי אינו יוצא לנופשי? השיב לו הרבי בחיוך: "אם תמצא עבורי 'ממלא מקום' בהיותי בחופשה אונל לצאת...".

תחילה דיבר עם ר' אליהו שעה ארוכה בענייני אבלות. אחד מהנוכחים באותו מעמד העיד, שבשיחה נשמעו ציטוטים רבים מש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים.

לפני שהבן הרב עמנואל ניגש להתפלל ערבית כשליח ציבור, שאל את הרבי האם לשנות בגלל כבודם של האורחים ממנהגו להתפלל בנוסח

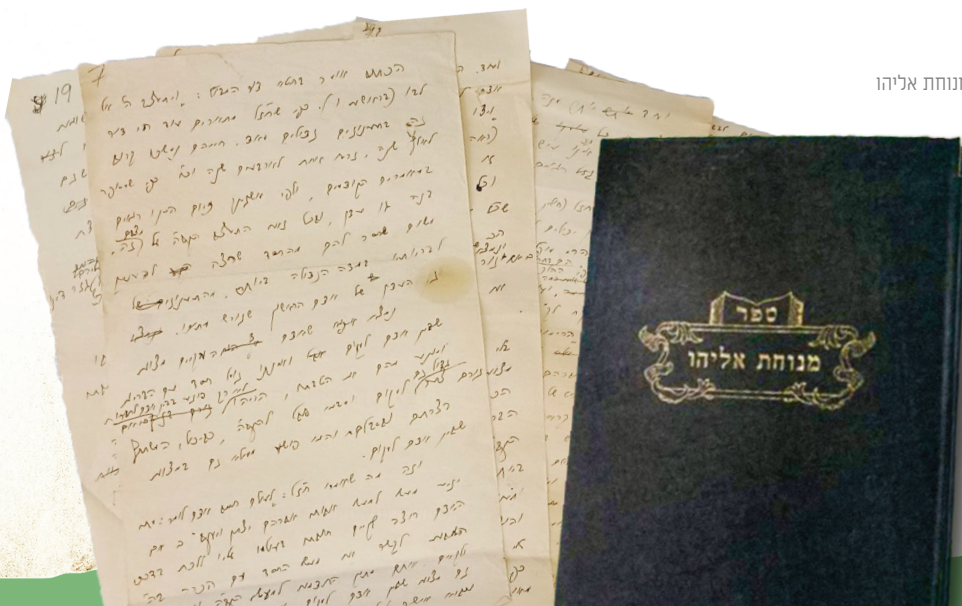
אשכנז, והרבי אמר לו שיעשה כפי מנהגו. מספר חודשים לאחר פטירת רעייתו, הורה לו הרבי להינשא בשנית, ושהנישואין השניים יהוו טובה גדולה עבור נשמת רעייתו, וכך עשה.

"למדתי מהם הרבה"

חבריו של ר' אליהו היו שואלים אותו כיצד 'ליטוואק' כמוהו מסתדר בעולמם של החסידים, ולעתים אף הזכירו לו להדגשת העניין, שסבו 'אהב' חסידים עד כדי כך שבראותו חסיד עובר מולו ברחוב

כת"ש י חידו"ת של הרב קווינט

מנוחת אליהו

לפרסומיו התורניים במספר רב של כתבי עת תורניים, וביחוד בספרו 'מנוחת אליהו' (על שמו ועל שם אשתו) ג' חלקים. ספר זה כולל חידושים רבים הן מימי שבתו אצל הרב אפשטיין, והן מהשיעורים הרבים שנשא בבתי כנסת בניו יורק, וכן שאלות ותשובות על סוגיות הש"ס, רמב"ם וראשונים שהחליף עם גדולי ישראל, ביניהם נמנים הגאון ר' אליעזר יאלעס ראב"ד פילדלפיה והגאון ר' נחום טרבניק אב"ד כפר חב"ד ועוד. יצויין, אשר בהדפסת ספריו נעזר הוא בר' אפרים וולף¹.

ספר נוסף שהוציא, כולל אוצר מאמרים על מחשבת ישראל.

שמה מצופה היה מאדם למדן בסדר גודל של הרב קווינט להשאיר לעצמו 'מרחב אישי' בספריו ובהבנת התורה, אולם כשמעיינים בחיבוריו, רואים עד כמה מתבטל הוא בפני הרבי מלך המשיח, גם בדרכי לימוד.

בתשובות המנומקות והמסודרות להפליא, בספריו וכתביו, מצויים ביאורי דברים שאמר הרבי באותה העת, והם עוטרו על ידי הרב קווינט בעשרות מראי מקומות מכל רחבי הש"ס והפוסקים. כמו כן, ישנם מספר מקומות שבהם הזכיר בספריו את הרבי, אך הקפיד שלא לכתוב את שם הרבי אלא 'אדם גדול העיריני'. בנו

לצד הרבי בעת כינוס ילדים בחול המועד סוכות תשי"ז

”הרבי יכול להתרכז בשני דברים בו זמנית. כאילו יש לו שני מוחות”

”לימים התבטא הרב קווינט שהרבי 'העמיד' אותו יותר מכל רבותיו”, סח לימים הרב חיים רבינוביץ. ”הוא ראה ברבי גאון הדור, והתבטא בפני בהזדמנות מסוימת שראה

אצל הרבי תופעה מדהימה ועל אנושית – שהרבי יכול להתרכז בשני דברים בו זמנית. כאילו יש לו שני מוחות. הרב קווינט אמר לי שראה כן מספר פעמים, והיה בהתפעלות עצומה מכך”, אמר הרב רבינוביץ.

וכך נכתב עליו בהקשר זה בקובץ 'הפרד"ס' לאחר פטירתו ”למרות היותו חניך האסכולה המוסרית התייחס אל הרבי כחסיד ממש והעריצו בהערצה בלתי רגילה וראה אותו גדול הדור הן בתורה והן ביראה”.

מש תורני רחב היקף

לבד מבקיאותו שנודעה, שמו של הרב קווינט התפרסם בהיכלות התורה הודות

(1) ראה מכתבו בימי תמימים' ח"ג, עמ' 107.

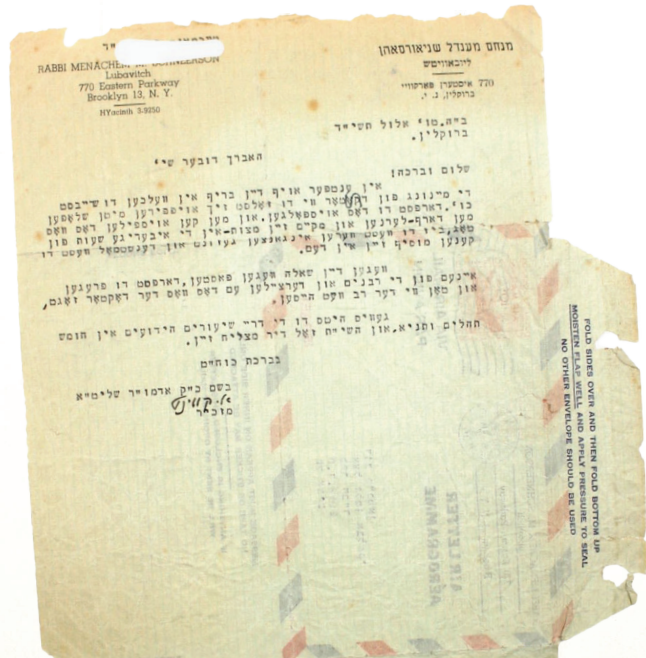
סבור כי בכל פעם, אביו עשה זאת בהתאם להוראה שקיבל מהרבי על אותו עניין. כמו כן, לדבריו, ישנם מספר רב של 'שאלות' בספר אשר מי ששאלם הוא לא אחר מאשר – הרבי שליט"א בכבודו... וגם זאת בבקשת השמטת שמו הק'.

להלן נביא בזה טעמות מספריו, בנושאים בהם מביא הרב קווינט את דברי הרבי שליט"א מלך המשיח (המעניין הוא, שבכתביו התורניים אנו מוצאים אף נושאים בחסידות כגון 'הצמצום', ועוד):

חזית דתית מאוחדת

דוגמה בולטת לנוהגו של הרב קווינט לבאר ולנמק את דברי הרבי, מתייחסת לבעיית הציבור הדתי בארץ שהיה חצוי סביב השאלה: האם רצוי שהמפלגות הדתיות תגבשנה חזית מאוחדת לקראת הבחירות בשנת תשכ"ה, אוללכת לבחירות

הרבי מה"מ חותם בכתי"ק בשמו של הרב קווינט 'א. קווינט מזכיר'

בנפרד. הרבי נקט עמדה נחרצת שחייבים להתאחד². מנגד היו מי שטענו נגד ההליכה המשותפת.

הרב קווינט שהיה ער לטענות הללו, ביאר את עמדת הרבי בטוב טעם³, והביא ראיות רבות מהתנ"ך ופוסקים התומכות בעמדת הרבי. הניתוח שערך היה מזהיר, ונעשה מתוך ידע רב בנבכי הפוליטיקה הישראלית. התשובה הופצה בין קהילות ישראל ועשתה רושם רב.

רגע של שתיקה

דוגמה נוספת למאמרו הבהירים והמרתקים שכתב על מנת להביא את דעתו של הרבי: בתי הספר העממיים ברובע לונג איילנד בניו יורק נהגו בתקופה מסוימת לומר בכל יום תפילת הודיה לפני השיעורים בנוסח הזה "אלוקים הכול יכול אנו מכירים כי אנו סמוכים עליך ואנו מבקשים את ברכתך עלינו, ועל מורינו ועל מדינתנו".

מובן שבציבור הניו-יורקי היו יהודים וגויים שהתנגדו לתפילה זו, בטענה שבדרך זו מכניסים לבתי הספר פעילות דתית המנוגדת לחוקה האמריקנית הדוגלת בהפרדת דת ממדינה.

בעקבות ההתנגדות הגישו כמה אנשים תביעה לבית המשפט העליון של

(2) ראה א"ק חכ"ג עמ' תלז בארוכה.

(3) ביסמן אודות 'קדושת ארץ ישראל וקדושת עבר הירדן' - ח"ב, עמ' קנ ואילך.

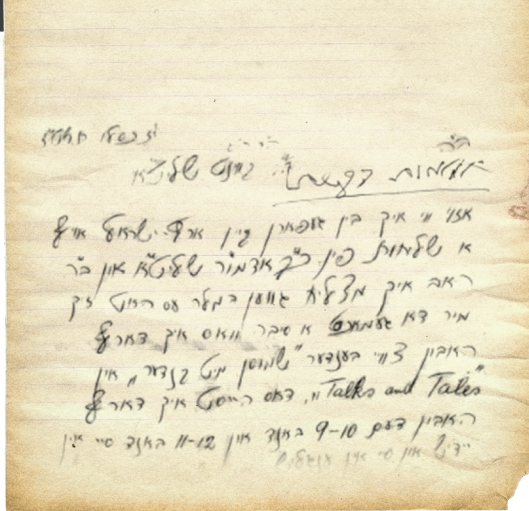
צריכים
לראות
שימשיכו
בתפלה
כמו זה.
שמזכירים
שם השם. כי
זה חוב על
כל העולם
אפילו

נכרים לזכור
שם השם
ולהגדיל את

שמו. ואמר לי לעיני בזה
עוד פעם. ואחרי העיון...
נראה לי להוסיף בזה איזה
דברים והנראה לי...".

מועדי השנה

בפרק הדין בענייני יום כיפור, מביא הרב קווינט שאלה: "גם נשאלתי מידידנו הגדול החכם ר' ניסן שי מינדל, טעם לכפרות בשביל מעוברות שלוקחים כפרה גם בעד העיבור אשר יולד לאחר זמן, הלא במעי אמו הוא ומדוע צריך כפרה...". "אדות כפרות למעוברות שאל הר"ג שי הנ"ל את חוות דעתו של אדמו"ר מליובאוויץ וענה לו כי שם בזה שני טעמים א. מחמת גלגול ב. כי אם היא מעוברת עכשיו ביום כפור תלד הולד בשנה זו וילדים מתים בעון הוריהם

הרבי עונה על פניה שנשלחה אל הרב קווינט 'למלאות בקשתו

”דברתי נידון זה עם אחד מגדולי אדמורים שבזמננו שהוא גדול וגאון בתורה”

אומות העולם⁴. [שנים רבות לאחר מכן יצא הרבי מלך המשיח בהכרזתו המפורסמת על 'רגע של שתי יק ה' ⁵].

בעקבות הפסיקה, ישב

הרב קווינט ונימק בהרחבה בכתב מדוע יש לאשר את התפילה – כדברי הרבי, ובתוך דבריו כתב אשר בעתיד גם הגויים יבקשו להיות יראי שמים, אלא שיש להקפיד על נוסח אחיד ולוודא שאין בנוסח שום דברי כפירה ח"ו.

וכך כתב בספרו⁶: "תשרי תשכ"ג. אחר עיוני "בתפלה שאומרים בבתי ספר ליהודים ונכרים ביחד" ואחרי מסקנתי דברתי נידון זה עם אחד מגדולי אדמורים שבזמננו שהוא גדול וגאון בתורה – הכוונה היא אל הרבי שליט"א מה"מ ולפי דעתו

(4) ראה שיחת י"ג תמוז תשכ"ב בארוכה. וראה גם אגרות קודש חכ"ב ע' תעד וע' תפג, ביטויים חריפים בחשיבות הענין ובחומרת שלילתו, עיי"ש.

(5) ראה התוועדות יו"ד שבט תשמ"ג, ועוד.

(6) ח"א, עמ' 164 ואילך.

(7) וראה ג"כ שו"ת אג"מ או"ח ח"ב סכ"ה.

את החמץ בשבילם או לא? היה פה בניו יארק חלוקי דעות בין גדולי הרבנים . . . ושמעתי בשם אחד מגדולי אדמורים גאון וגדול בתורה [כ"ק אד"ש] שאמר שימכרו את חמצם, רק ימכרו את זה שמניחים ולא החלק שלוקחים בפסח"¹¹.

”מי אני הקטן לבוא אחר המלך”

גבי אימוץ ילדים, כתב הרב קווינט תשובה מסועפת בספרו¹², ובסופה ניתן לראות את מידת התבטלותו כלפי הרבי: ול”אחר גמר הדפסת הספר העירני ידידי הרה”ח התמים ר’ משה שי נעמאנאו אודות מה שכתבתי בסימן הנ”ל [כ”ה], כי האדמו”ר מליובאוויטש שליט”א, אחד מגדולי האדמורים שבדורנו כתב אודות זה של אימוץ ילדים¹³. עברתי על דבריו הקדושים כמה וכמה פעמים והתוכן הוא שאיסור יחוד חיבוק ונישוק שייך בזה,

”הבי”ד מקושר עם כל העולם, ואני – בהיותי עמהם – למדתי מהם הרבה”

לפיכך עושים כפרה בשבילו”⁸.

הרב שמואל פסח בוגומילסקי, שיגר טופסי הרשאה למכירת חמץ ליהודים שפגש בשליחותו, אך לאחר מכן התעורר ספק במוחו שכמה מהם עלולים להיכשל רח”ל בחמץ בפסח ולהשתמש בחמץ שמכרו. הוא פנה לחשובי רבני ארצות הברית (ביניהם הרבנים הגאונים הרב פיינשטיין הרב ריבקין הרב

פיקארסקי, הרב קווינט (כדלקמן) ועוד), ואת חוות דעתם שיגר אל הרבי.

על כך ענה הרבי: “פשוט שצריך לסדר שם מכירת חמץ”, וביאר כמה צדדים בתועלת מכירה הזו, עיי”ש.

ובענייני פסח בספרו, מביא הרב קווינט דיון זה¹⁰: “נשאלתי [ע”י הרב בוגומילסקי, כנ”ל] אדות ישוב קטן שרוצים למכור חמצם לפני הפסח, אבל לדאבוננו משתמשים בחמץ שלהם בפסח. אם ימכרו

(8) ויעויין בלקו”ש חכ”ב עמ’ 59 ביאור אחר בזה.

(9) אג”ק חי”ט עמ’ רמו.

(10) ח”א, עמ’ עח.

(11) ראה בהרחבה העוב”ב גליון תתרפ”ט, עמ’ 39.

(12) ח”ב, סי’ כ”ה.

(13) ראה אג”ק חכ”ד עמ’ כג, ועוד.

הרב קווינט לצד כ"ק אד"ש בליווי אורחים

וביאר דגבי מעשר הוה כמו
איסור חפצא ונאסר כל
אחד בפני עצמו, אבל התם
קאי על הכהן...¹⁷.

בנידון 'עכו"ם ועבד
בעדות', מתייחס הרב
קווינט לנידון אודות
חיוב צדקה לבני נח, וכך
כתב: "האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א
בשיחתו מפרשה וישלח התשכ"ה מדבר
בארוכה בענין זה, ומביא שיטת הרמב"ם
והרמב"ן ורוצה לומר דנצטוו גם כן על
הצדקה... ", ומביא את תורף ביאור כ"ק
אד"ש, ומסיים: "ענין חשוב מאד לעיין
בדבריו הקדושים"¹⁸.

99 "דברתי נידון זה עם אחד מגדולי אדמורים שבזמננו שהוא גדול וגאון בתורה"

ואפילו יראי שמים באמת,
צריכים להזהר בזה מאד .
", ומסיים: "מי אני הקטן
לבוא אחר המלך"¹⁴.

ובקשר לדיני ירושת
ארץ ישראל כתב מזכרון:
"ושמעתי פעם מאדמו"ר
מליובאוויץ לפני עשר

שנים בערך (י שבט [תשי"ד]) כי כיון שיש
גלגול מחילות אזי נחשב עתה המקום
שיוצא משם לעתיד כמו חלקו"¹⁵.

ולגבי נידון חיוב מקריב ומנסך במזבח¹⁶,
מביא: "שמעתי בשם אדמו"ר מליובאוויץ
שליט"א דתירץ ההבדל בין מזבח ומעשר,

14) נדפס בסוף ח"ב, עמ' קפח.

15) ח"ב, עמ' קכט.

16) שם עמ' כט-ל.

17) מקור הדברים משיחת ש"פ תצוה תשכ"ה, השיחה הגוהה ונדפסה בלקו"ש ח"ו עמ' 152. עיי"ש.

18) השיחה הגוהה ונדפסה בלקו"ש ח"ה עמ' 150 ואילך.

יש להוסיף, שלגבי פרשיית נסיעת האניות הישראליות בשבת, הרב קווינט היה בקשר (בהוראת הרבי) עם הרב עזריאל זליג סלונים – בכדי להוציא 'פסק' דעת הרבי (שאין להתיר נסיעות אלו) משאר גדולי הרבנים והפוסקים¹⁹.

איש מוד

בשלב מסוים החל הרב קווינט למסור שיעור יומי ברמב"ם בשכונת 'אושען פארקוויי', ופעם בשנה נהג לחגוג את סיום הלימוד, ולשאת בחגיגה זו דברים ששמע מהרבי על מעלת לימוד הרמב"ם.

לא פעם כאשר היה נדרש לטוס לשליחות חשובה מטעם המל"ח – הרב קווינט נעתר ברצון.

ניתן לראות זאת לדוגמה במכתב הרבי לרב ברוך גרוזן ממדריד שבספרד, אליו כותב הרבי בין השאר:

"נעם לי לקבל פרישת שלום מכ' על ידי הרב אליהו שי קווינט . . ."

כחלק משליחותו וביקורו באה"ק, פעל בהוראת הרבי מה"מ להקמת מוסד 'כולל צמח צדק' בעיר העתיקה בירושלים (תחת 'כולל חב"ד' אשר גם לו דאג וסייע רבות). וכך נכתב עליו בהקשר זה בקובץ 'הפרד"ס' לאחר פטירתו: "באה"ק ביקר כמה וכמה פעמים במסגרת עבודתו הצבורית, ועמד בקשר עם ישיבות חב"ד בארץ. במיוחד היה קשור לכולל האברכים המפואר שזים את הקמתו בביהכנ"ס 'צמח צדק' בירושלים העתיקה (שע"י כולל חב"ד")

היה נהנה מאד להשתעשע בד"ת עם האברכים המצויינים ב'כולל' זה, והעיר הערותיו לחדושי התורה שלהם שבכתב ושבע"פ, וגם היה מרצה שם מפעם לפעם שיעורים עמוקים, כשהוא שמח על פלפולי האברכים אתו".

בהושענא רבה תשל"ה השיב ר' אליהו קווינט את נשמתו הטהורה לגנוי מרומים, והרבי יצא עם קבוצת תלמידים ללוותו בדרכו האחרונה.

בנו ר' עמנואל שיתף לימים מהזווית שלו: "אחרי שאבי נפטר, הגיע הרבי ללוויה ולניחום אבלים. ידעתי כי בתור האבל, עלי לפתוח בדברים ראשון, אך בשעה שהרבי ניצב מולי, לא ידעתי מה לומר. כלומר, מה אוכל לומר לרבי? אמרתי, אני יודע שעלי לדבר ראשון, אבל פשוט אין לי מילים". הרבי הביט בי בעיניו הטובות ואמר, "אומר לך מה עליך להגיד". אינני זוכר כיום מה הוא אמר לי, אבל אני זוכר שמילותיו הסבו לי נחמה של ממש".

כשלושים שנים זכה ר' אליהו ושהה בד' אמותיו של הרבי שליט"א מלך המשיח, מאז גויס לתפקיד על ידי הרב חזקוני. בכך נסתם הגולל על איש מרתק גאון בכל מקצועות התורה שבחר שלא לשמש בה אלא ללמדה בלבד איש שהתחיל את חייו בסלבודקה, וסיימם בליובאוויטש שבליובאוויטש.

”**בשעה שלוש
לפנות בוקר ראיתי
את אבא חתה'ך
בבית ומנסה
להבין קושיה של
המהרש"א, ואז הוא
נעצר משיטוטיו
הרים את שפופרת
התלפון וחייג לרבי**”

(19) ראה 'עבד מלך' פנ"ה.

הרב קווינט מסייע לשיעור תניא בישיבת 'חברון'

מספר הרב טוביה שיחי בלוי: "ידידי וחברי הרה"ג הרה"ח הרב נפתלי הכהן שליט"א רוט, למד בבחורותו בישיבת חברון וקיים שם שיעור בתניא עם כמה מחבריו. על כך יצא הקצף מצד הנהלת הישיבה, עד כדי איום להוצאתו מן הישיבה.

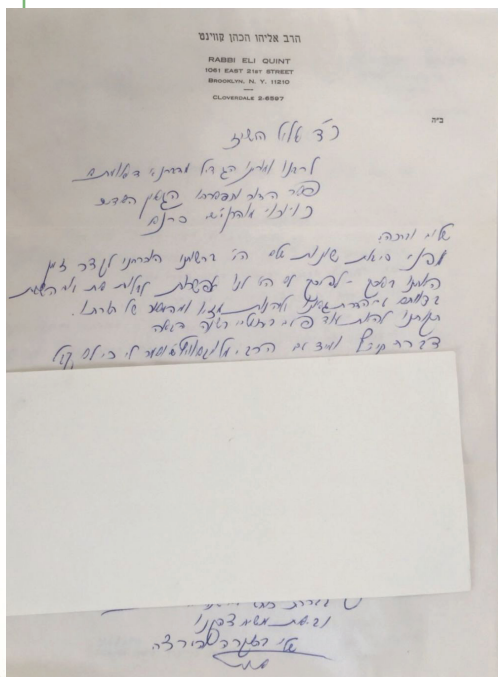
הרב רוט הודיע על כך לרבי וקיבל תשובה מאלפת מאוד (אג"ק חי"ג, עמ' ת"נ). בהמשך לכך יש מכתב של הרבי מתאריך י"א ניסן תשי"ז אל הרב רוט (אג"ק חט"ז, עמ' נ"ג). ובו, בין השאר כותב לו הרבי: "בכלל דעתי שצריך להמשיך ללמוד במקום בו לומד עתה ומכמה טעמים, ובפרט שגם הוא כותב שהפסיקו מלדבר אודות לימוד דא"ח וכו'".

מה אכן אירע בינתיים?

מה שידוע הוא שהיתה פניה מהמזכירות לרב מנחם פרוש להיכנס לעובי הקורה ולשכנע את הנהלת ישיבת חברון להרפות מהרב רוט. ומה שפחות ידוע, הוא

שלצורך זה הופעל גם הרב קווינט, שהוא עצמו היה בוגר ישיבת חברון ומוערך על ידי ראשיה.

מכתב הרב קווינט לרב סרנא על שיעור התניא בישיבת חברון

וכך, הר"א קווינט כתב מכתב אל הגר"י סרנא, ראש ישיבת חברון באה"ק, מיום כ"ד אלול תשי"ז, בו מספר הרב קווינט לרב סרנא כי דיבר עם הרבי ("דברתי תיכף ומיד עם הרבי מליובאוויץ") שאמר לו שלא קיבל מהרב סרנא שום מכתב על תניא, ואילו היה מקבל היה משיב מיד.

היה אי מי אשר העלה השערה שהרב סרנא שלח אל הרבי שאלות בתניא והמכתב לא הגיע לרבי בפועל. כשחלף

זמן רב ולא קיבל מהרבי תשובה בירר הרב סרנא אצל הרב קווינט האם ידוע לו מהנעשה עם זה. על-כך השיב לו הרב קווינט במכתב זה.

"אך לדעתי", אומר הרב בלוי, "יש להבין את תוכן ההתכתבות בין הרב קווינט לבין הרב סרנא בקשר עם השיעור בישיבה, אותו ארגן הרב רוט".

("אגב", מציין הרב בלוי, "המכתב שהיה הרבי אמור לקבל, על פי המכתב של הרב קווינט, לא היה, להערכתו, מכתב של הרב סרנא לרבי אלא של הנהלת הישיבה).

אציין שדברתי עם הרב רוט, והוא הסכים בפה מלא עם הדברים האמורים", חותם הרב בלוי.

פתאום התכסה בשלית
על פניו – דבר שלא
היה כזה לעולמים,
והתחיל לטפח בידי הק'
בשמחה ומהירות”

« הננו להגיש בזאת י”א מכתבים של הגה”ח הרב חיים שלום
דייטש שליט”א, אותם כתב מבית חיינו - 770 למשפחתו
שבירושלים, בהם מתאר הוא את אשר אירע עימו בחודש תשרי -
חודש החגים בשנים: תשכ”ט, תשל”ד, תשל”ה, ותשי”ח.

בסגנונו המיוחד, מכניס ר’ חיים שלום את הקורא למאורעות הימים ההם,
ולאווירה הנפלאה בצילא דמהימנותא בחודש החגים

כמו כן, באו לאחר מכן סיכום שכתב מן ב’ היחידויות אצל כ”ק אד”ש מה”מ;
בשנים תשכ”ט, ותשל”ד

[הבהרה: כשלא מובנת המילה או הקשר הדברים, הוספנו הסבר בסוגריים
מרובעות. וכן בסיכום היחידויות, הוספנו הסבר ורקע לדברים ממה שהוסיף
וסיפור הגר”ש לימים]

מכתב א' - נדרר למלך

יפה לראות בנים מדברים אנגלית רהוטה בפאות ובחן היהודי המאופף אותם, יש שם גם משרד המוננה כמה וכמה עובדים ולכולם מטרה אחת להם לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, עובדים ללא לאות עד מאוחר בלילה.

הנסיעה היתה טובה עד למאד, והחבורה שנסעתי נעימה מאד. מועד הנסיעה [מלונדון] לכ"ק אדמו"ר שליט"א הוא ביום רביעי בשעה שתים עשרה, יוצאים מבית ליובאוויטש אי"ה בשעה שמונה וחצי, ואי"ה מחר בערב אזכה בחסדו הגדול לראות פני קודש הקדושים אדמו"ר שליט"א יתן ה' ואהיה כלי ראוי לקבלה ואקבל חיות והדרכה לכל חיי וחיי משפחתינו.

אתמול הגיעו עוד אנשים מארץ ישראל וגם היום יגיעו, יחד נהיה כעשרים איש מא"י, ההרגשה כמו משפחה אחת אשר לכולם אב אחד, בברכת שנה טובה שנה מאושרת, בגשמיות וברוחניות, חיים שלום.

כ"ד אלול תשכ"ח, לונדון.
ברוך שהגיעני לשלום.

הגענו ללונדון ביום שני בבוקר, נסענו באוטובוס וטקסי עד שהגענו לבית ליובאוויטש, כולנו חבורה בת 7 איש, שם קיבלו פנינו בסבר פנים יפות, שתינו והלכנו להתפלל, המדינה [בריטניה] שקטה עד למאד לא רצים הכל שקט ורגוע.

בית ליובאוויטש מונה כמה בניינים אחד מהם חדש ממש ולא מזמן חדשו את זה, בבניינים מרוכז בית ספר לבנים ולבנות,

מעטפת א' מהמכתבים שנשלח לחשפחתו באה"ק

מכתב ב' - תפילה ראשונה

אלתר הבר שיחי נסענו יחד לחצר אדמו"ר שליט"א לא האמנתי לעצמי שהנה עוד מעט אזכה לראות את אד"ש.

הגעתי לשם והרבי היה באותו יום על הציון אדמו"ר ר' יוסף יצחק זי"ע ומחכים לביאתו. לרגע הושלך הס - הרבי בא.

ב"ה.

[ככה"נ מערב שבת קודש כ"ז אלול תשכ"ח]

שלום וברכה:

ת"ל הגעתי בשלום ביום רביעי לפנות ערב. חיכה לקראתי חברי היקר אברהם

ושוב כנ"ל אחרי התפילה סקר כמה פעמים העומדים מסביבו. והתחיל לנגן 'הושיעה את עמך'. הרבי הורה בידו הקדושה להתחזק בנגינה, וכל הציבור הרים קולו מתוך ריקוד על המקום. הרבי שליט"א הגביר את תנועתו בצורה כזאת שעדין לא ראיתי, ניכר היה מבחוץ לבת אש קודש פנימי הבער מבפנים.

אחרי זה יצא הרב חדוקוב [-ה]משמש בקודש אצל אד"ש ובידו כמה בקבוקי משקה ודרש מיופה כח [שליח] מאורחים, וכה סיפר: הרבי צוה בשבוע זה להוציא לאור את אגרת התשובה - חלק ג' שבתניא מחדש ומיהר את זה שיהיה מוכן לשבת קודש ולמוכרו במחיר סמלי בלבד.

וזה עתה הגיע הטופס' [הספר] הראשון מבית הדפוס הרבי צוה לעשות התחלה כעת, ומיופה כח [שליח] הקריא מתוך הטופס [הספר] וחלקו לחיים הרגשה של רוממות הנפש אפפוני אחרי כל הנ"ל.

ואני מודה לש"ת על כל הטוב והחסד שעשה עמדי, כן לא יסיר חסדו לעולם.

שנה טובה וחג שמח,
חיים שלום.

”הרבי שליט”א
הגביר את תנועתו
בצורה כזאת שעדין
לא ראיתי, ניכר היה
מבחוץ לבת אש
קודש פנימי הבער
מבפנים.”

רעדה אחזני לראות את אדמו"ר שליט"א צועד בצעדים מהירים לחדרו, ואח"כ נכנס להתפלל מנחה, תפסתי מקום ממול וראיתי את אד"ש כל התפילה. הרבי לא הביט מהנעשה סביבו כל התפילה, ורק אחרי התפילה סקר במבט חודר

לתוך הלב מהעומדים סביבו, רגשי בושה אחזני בהביטו עלי ונסיתי להחבא מאחורי שכני.

[ואחר כך] הרבי יצא לחדרו, ולאחר מכן בהפסק קצר יצא להתפלל מעריב,

מכתב ג' - חיים עם הרבי

ידידים יש לי ב"ה כאן.
כעת אכתוב לך במקצת מהמתרחש כאן:
לתאר את המציאות כמו שהיא אין בכח

ב"ה.
ה'תשרי תשכ"ט, ברוקלין.
ראשית, אספר משלומי הטוב ב"ה.
האכסניה טובה וקרובה מאד, הרבה

– אבל כל עצמותו אומר
רוממות.

הנה אתמול היה ליל
יחידות, השעה [הייתה]
כבר מאוחרת העיפות
גדולה אך עוד מעט הרבי
יוצא ואיך אפשר לוותר
על הזדמנות כזאת, ואף
שרק לפני כמה שעות
ראיתיו מתפלל מעריב.

אך בזמנים מיוחדים
רואים את הרבי במצב שונה. לראשונה
היה זה בשב"ק פ' נצבים. הרבי עולה
למפטיר וקורא את ההפטרה. כבר בתחילת
הקריאה נדחקים וכל אחד רוצה לעמוד
מקרוב ולשמוע. גם אז אין הוא אומר בקול
רם. אך הבעת פניו שונה,
רציני במיוחד, ובקול שובר
הלב מקריא את ההפטרה
מילה במילה, את זה גם לא
אוכל לתאר בפי, כי אין לי
למצוא הדוגמא ולומר. כזה
עשה וכה דיבר, ואשרי מי
שראהו בכך.

ברצוני היה להמשיך
במכתב בתואר ההתועדות
בש"ק, סדר היום בער"ה,
והעיקר בר"ה, אך השעה
מאוחרת, עוד מעט ויבא
השבת ואין אני רוצה להשהות המכתב
אצלי ואמשיך בזה במכתב הבא א"ה.
ובכן שבת שלום וחתימה וגמר חתימה
טובה, מצפה לשמוע בשו"ט,

חיים שלום.

ידי אולי בכח פי אוכל לתאר יותר אך עד
אז אנסה לכתוב והשאר – א"ה אגמור
בירושלים עיה"ק.

את הרבי שליט"א רואים בקביעות בעת
תפילת מנחה ומעריב. בשחרית רק ביום

הקריאה [שני וחמישי]
שיוצא לשמוע קרה"ת.

בעת התפילה לא רואים
עליו שום תנועה או תנודה
כל שהוא. הוא עומד ישר
ומתפלל. הוא נכנס עם
סידור ומתפלל מתוך
סידור ומתנהג בפשטות
כזאת כאילו לא היה אלא
יהודי פשוט. אך המצב
סביבו שונה לחלוטין. כמה
זמן לפני זמן תפילה כבר
עומדים הכן, וכשהרבי

נכנס ברגע כולם נשתקים [שותקים], ואין
לתאר את היראת כבוד הנמצא אצל גדול
כקטן. עיני כולם אל פני הרבי שליט"א,
הדוחק רב, כל אחד רוצה להביט.

את העולם אי אפשר לרמות, ואף שהרבי
לא מתנוענע ולא צועק, בכ"ז לא שבעים
מלהביט אחריו – אכן אין פעולות מיוחדות

”הבעת פניו שונה,
רציני במיוחד, ובקול
שובר הלב מקריא
את ההפטרה מילה
במילה, את זה גם
לא אוכל לתאר בפי,
כי אין לי למצוא
הדוגמא ולומר”

מכתב ר' - מארש והתועדות

ב"ה.

ערב חג הסוכות תשכ"ט, ברוקלין.

התישבתי כעת לכתוב, אחרי שורה של ימים ודחיות מיום לרעהו.

עלי עבר הצום ב"ה קל, בשעות אחה"צ הרגשתי במיוחד טוב בשעות [בזמן] שנדחפתי לזכות במקום טוב בעת ההפטרה, וכן אח"כ להיות נוכח בעת הרבי שר את שיר הנצחון [מארשי] לפני התקיעה, מעמד כזה אין לתאר הרבי מתחיל לשיר ותוך כדי שירה הרי הוא עולה על כסאו (המרופד בטעם מלכות), ומנצח על השירה תוך מחיאות כפים וריקוד על כסאו (לבוש קיטל וטלית). אין לתאר את זה כל הציבור כגוש אחד דבוק, ורקד על המקום בהתלהבות נוראה.

בראותי את ההתלהבות ואת הריקוד ואת המחיאות כפיים אצל הרבי, הדבר הזה עורך כחמש דקות, ויוצאים צרודים וכאובים מהריקוד.

בשבת זו היה התועדות, זמן ההתועדות הוא באחד וחצי, ונמשך עד חמש וחצי, [ו] זמן הדלקת נרות כאן הוא בשש ורבע, זאת אומרת שעה לפני השקיעה, ועדיין לא סעדו סעודת שבת. לפני ההתועדות עשו קידוש וסעדו מזונות.

[ואחרי ההתועדות:] הרבי מתפלל מנחה ורק ברבע לשש הלכו לסעוד סעודת שבת, בכלל יש לומר שאין כאן שום הגבלות של אכילה ושינה, אחרי מעריב התחילו חזרה.

בשבת שעבר הרבי גמר שעה קודם והתחילו חזרה עוד ביום השבת, והלכתי לסעודת שבת

חמש דקות מצומצמים לפני השקיעה.

חזרה פירושו כזה: ישנם כמה חוזרים, ביניהם אחד המיוחד [ר' יואל כהן ע"ה] החוזר על השיחות ומאמר ששמעו, ושאר החוזרים מתקנים לעת הצורך, ולפעמים גם אחד משאר הציבור יודע לתקן יפה. החוזרים מחוננים בחוש מיוחד לתפוס בפעם אחת וכמעט גם באותו הנושא, השבוע גמרנו את החזרה בשתיים עשרה וחצי. ז"א ההתועדות ערכה כאחת עשרה שעות בהפסק תפילת מנחה-מעריב וסעודת שבת באמצע. עבודה מיגעת שמרגישים בה רק בעת הסיום.

בעיו"כ ביקשתי עבורך מהרבי לעקאח והרבי נתן לי בהוסיפו את ברכתו 'לשנה טובה ומתוקה'.

השעה כעת 5:45 חצי שעה לפני הדה"ג, אצלכם כבר אמצע הלילה אחרי שכבר אכלתם וקימתם מצות סוכה ואנחנו עוד לפני הלילה.

יתן ה' שיהיה חג שמח, ומהחג הזה יומשך על כל השנה כולה שיהיה שנת שמחה ודיצה, גמר חתימה טובה, חיים שלום.

מכתב ה' - הכנה ליחידות

ב"ה.

עש"ק, חוה"מ סוכות תשכ"ט.

והנפש הבהמית, התחיל בזה שמשופר בהפטרה של סוכות שלעתיד לבא גם

אומות העולם יחוגו את חג הסוכות, ובאם לאו יהיה עליהם עונש מבהיל, וגם מצאנו את זה בעניין הקרבנות של חג הסוכות שמקריבים שבעים פרים למספר אומות העולם - בשבילם, והסיק אשר בכל יהודי יש את הא-ל זר אשר בקרבך והוא הנה"ב והגוף אשר יש סגולה מיוחדת בחג הסוכות להעלותו לקדושה והסביר בהסברה ארוכה את טעם הדבר.

אנו מברכים בכל יום על לולבו ואתרוגו של כ"ק אד"ש.

בברכת חג שמח וגמר חתימה טובה ..

חיים שלום.

בעז"ה אכנס ליחידות ביום רביעי בלילה אחרי החגים. באופן כללי אני יודע ומסודר אצלי ע"מ לדבר. אך עדיין לא התחלתי לכתוב ושעות מרובות עוד אני ודאי אתן ע"ז. וכל ראשי שקוע עתה בזה לסדר לי את זה בפירוט וה' יהיה בעזרי. הזמן קצר ומלאכה מרובה יש לי בסה"כ יומיים [לא ברור במכתב] להתמסר לכתובה, כשאבוא לשלום אי"ה אספר לך בפירוט ואי"ה התשובות.

וביום השני של חג התוועד הרבי בסוכה, הדוחק היה נורא כי הסוכה קטנה יחסית, הנקודה העיקרית שד[י]בר היה - שבחג הסוכות אפשר לעלות לקדושה גם הגוף

שנת תשל"ד

מכתב ו' - הרני: כל האורחים יקבעו עתים לתורה

ב"ה

יום ג', ג' דסליחות תשל"ג

שלום וברכה.

אומרים כאן סליחות בשעה 7.

עוד לפני שהגענו הודיע גבאי של הרבי שליט"א, שהרבי יתן לכל אחד שתי מטבעות בכל יום; מטבע אחת שיתן לצדקה כשלוחו של הרבי, ומטבע שני כשכר טירחא, נותן אד"ש מתנה לכל אחד.

בשבת זו הוסיף אד"ש שכדאי שגם השני יתנו לצדקה. אני נוהג להחליפם במטבע אחר, כך שבכל יום מתוסף לי מטבע נוסף

מכ"ק אד"ש. הזמן גדול מאד - כמה טורח ועמל עשו החסידים ע"מ לקבל מטבע מהרבי, ועכשיו זה ניתן בכל יום.

עוד דרש אד"ש שכל אורחים יקבעו עתים לתורה, לומדים כאן בשעה 8-9 חסידות. 11-12, שו"ע הלכות ר"ה, 7:30 - 8:30 שו"ע, 9:15-8:30 חסידות. בשיעור של הבוקר משתתף גם אשר [בנם שיי, שליח הרבי מה"מ לפ"ת].

אכתוב לך נקודות אחדות מהתוועדות של שבת:

השיחות הראשונות נסבו על כך

"אנו מברכים בכל יום על לולבו ואתרוגו של כ"ק אד"ש". אילוסטרציה, תשנ"ג

שבת שלפני ר"ה הוא הכנה לקראת העבודה של ראש השנה, ובאשר ידוע שהעבודה של ר"ה שביום זה מקבל עליו האדם את עול מלכותו של הקב"ה, ע"כ ההכנה לזה הוא שיפעל האדם בעצמו שירצה את העול, וכמ"ש ומלכותו ברצון קבלו עליהם - שעוד לפני שקבלו היה הרצון לזה.

מכניס את המצווה הזאת של "הקהל".

משום מה רש"י לא מסביר קושי זה, ואד"ש הסביר שזה המשך על הכתוב לעיל בו מספרת התורה שה' צוה למשה - "קח את יהושע וחזקהו ואמצהו", וע"ז מספרת התורה במה כחו של יהושע - שאחת לשבע שנים הוא קורא בתורה ומכח זה - "למען ישמעו ולמדו ליראה את ה'", ומכח זה תוכלו להתקיים "על האדמה" של א"י. שהרי מצווה זו של הקהל היא בא"י והתחיל את זה יהושע.

והוראה מזה שאף שיהודי נמצא במדבר, ואומרת התורה שאם שומעים מיהושע, ז"א שאם קשורים לרבי, אפילו ששומע רק אחת לשבע שנים, ה"ז פועל אצלו שיהיה לו יראת ה', ואף שעברו הרבה שנים [מאז] ששמע [את] זה. חיים שלום.

ושבת הוא יום התענוג

- ז"א שצריך ביום זה לפעול בעצמו את התענוג בעול מלכותו של הקב"ה, דהיינו שיהיה להאדם תענוג בזה שהוא עבדו של הקב"ה. והיות ושבת זה [זו] יוצא[ת] ביום כ"ה אלול, ע"כ יש בו הוראה נוספת באשר בכ"ה אלול נברא העולם, שבר"ה נברא האדם, אבל כל העולם נברא בכ"ה אלול, ע"כ ההוראה מיוחדת לשנה זו שצריך האדם לפעול הרצון בקבלת עול מלכותו לא רק אצל עצמו אלא בכל העולם.

אח"כ היה מאמר ואח"ז ד[י]בר על רש"י בפרשת שבוע (שזה דבר קבוע לדבר על פירוש רש"י של השבוע), והרי בפרשת שבוע זה נמצא המצווה של הקהל ואד"ש שאל למה נזכר מצווה זו אחרי שכבר גמר משה לומר כל המצוות בפרשות הקודמות, והתחיל בפר' נצבים לדבר דברי מוסר והתעוררות, ובתוך אמצע דברי התעוררות

מעטפת אי מהמכתבים ששלח למשפחתו באה"ק

מכתב ז' - יום כיפור בעל המלחמה

הקיר ורק לקראת השיר מסתובב כשפניו אל הקהל) ואני מרגיש (ושמעתי אחרים מרגישים כמוני) הנה דרך [רמס] אותו בין ידיו וכבר נגמר איתו, ואפשר לחזור אל הקיר במנוחה.

וכן לא שינה ממנהגו במוצאי יוה"כ לומר "גוט יום טוב" יחד עם הקהל ג' פעמים כשמראה ע"ז בידיו הק'; ויצא מביה"כ כשהוא מתחיל בשיר, כל זה נתן עידוד שהמצב יהיה בעז"ה טוב.

ונוסף ע"ז במיוחד את שדיבר עם עתונאי בנוכחותי ונוכחות הרבה מהחסידים לעת שובו מלוייה שנוהג אד"ש לצאת בכל לוויה העוברת ע"י 770.

(דרך אגב אפשר לראות במוחש [בלוויה] איך שאד"ש חי כל מצב כמו שהוא, וצורה כזו לא ראיתי בכל שהותי כאן; עינים

ב"ה.

יום ג' י"ג תשרי, יא"צ כ"ק אדמו"ר מהר"ש זי"ע, תשל"ד.

שלום וברכה:

על המלחמה שמענו עוד בעצם יום הקדוש כשהשוטרים הגויים מבשרים את זה ליהודים, גם לכ"ק אדמו"ר הודיעו בבוקרו של יום הקדוש מזה.

א"א לתאר איזה מצב רוח השרה בשורה זו על כל יהודי גם מי שאין לו קרובים בא"י, המסמל את מהותו של עם ישראל כעם

אחד - כאיש אחד המפורד ומפורד בין העמים.

אחרי תפילת נעילה שכידוע מנהג אד"ש לנצח על שירת נפוליונס מארש - שיר הנצחון, הנה יודעי דבר יודעים להראות על שינוי ממנהגו התמידי, תחילה אמנם שר וכן טפח בידיו הק' יד על יד אך עדיין משהוא לא כ"כ שמח, פתאום התכסה בטלית על פניו - דבר שלא היה כזה לעולמים, והתחיל לטפח בידיו הק' בשמחה כזו ומהירות כזו - וכל הקהל אחריו כרגלים הנשמעים לפקודת הראש ללא שהיות [שהות] בינתיים.

ובתוך עוצם שמחה זו הסתובב שוב אל הקיר (כל היום מתפלל כשפניו אל

”וכשהיה לו לעבור
חזרה את הכביש,
והרמזור הראה שאין
לעבור כעת להולכי
דרכים, עצר שוטר
את התנועה ונתן
לאד"ש לעבור גם
באור אדום”.

קמוטות ופנים ממורמרים, רוב הזמן מסתכל על הארון (לי לא היה מה להסתכל על הארון יותר מראיה אחת, וכנראה שעיניו רואות מה שעיני לא רואים).

נוסף לזה, [בלוייה] היה הזדמנות לראותו כמלך על יד עבדיו כשהולכים ברחובות העיר, שהרי כידוע אד"ש לא מרשה ללכת אתו ברחוב גם לא מלווה אחד, וביוצאו מ770 ה"ה הולך ומתנהג כאדם

פשוט והמאחל לכל אדם ב"גוט שבת" וכדומה, אך כאן היה הזדמנות לראותו הולך כמלך גם ברחוב, גם הגויים מבחינים בזה, וכשהיה לו לעבור חזרה את הכביש, והרמזור הראה שאין לעבור כעת להולכי דרכים, עצר שוטר את התנועה ונתן לאד"ש לעבור גם באור אדום.

דומה לזה אחרי התועדות של יום חול מלווים אותו שני מכוניות של המשטרה אחד מלפני המ[כ]ונית שלו ואחד אחריו, כשמרימים קול נסיעת מכונית משטרה המאפשר במצב כזה לעבור כל הרמזורים וכך מלוים אותו עד ביתו, ואני ממשיד:)

ועמד [הרבין] ליד העיתונאי החרדי – חסיד חב"ד [ר' גרשון בער גייקובסון, עורך עיתון 'אלגעמיינער זשורנאל']. ואמר לו "היה להם מפלה גדולה" פסע כמה פסיעות, ואמר "יותר ממקצת". ושאל העיתונאי: מששת הימים? וענה לו אד"ש "כן", אח"כ אמר לו העיתונאי משהוא – כנראה שאמר לו שמוסרים: שהמצריים צועדים לעבר ישראל – ואמר לו אד"ש

"דאס נארטיין מען זיי אוייס" – [זה] "מרמים אותם" (היינו [שרוצים] שיכנסו ואח"כ [יוכלו] לצודם מכל הצדדים, וכמו ששמענו ביום המחרת מרדיו שכן הוה).

וכן אמר שלמה היהודים עושים את זה [כובשים] לאט לאט? הרי אפשר לעשות זאת ב-24 שעות. ועדין אינו מא[נ]חר ושלא יחזירו כלום, ושיזהרו היהודים מהעולם ומאמריקא שלא ירמו אותם שיחזירו למצרים, ושילכו הלאה ויכבשו ומה שלא יצטרכו יכולים להחזיר אח"כ.

אח"כ אמר לו לשאלתו אם להודיע זה לשר החוץ. אמר לי אד"ש "ח"ו" ורק שידיע זה לאנשי הצבא (והוא כבר התקשר למי שהתקשר ע"מ להודיע זה). גם שמענו כאן שמסרו זה ברדיו בא"י.

יתן השם ונשמע בקרוב ממש אך טוב לישראל בכלל ובפרט.

. . הנה בענין היחידות בעז"ה אכנס ליחידות ביום שני אחרי שבת בראשית ז"א יום לפני הנסיעה.

מכתב ח' - תקיעות מפי המלך

עמד ישר כמעט ללא זיע, בכל זאת עמד וניגב את עיניו הק' כל הזמן, וכמובן שדבר זה מעורר את הלב להתעורר בתשובה.

התפילה בבוקר התחיל בזה שהרבי שליט"א התחיל לנגן אבינו מלכנו 3 פעמים. ואח"כ כבר באמצע חזרת הש"ץ התחילו כבר הדחיפות לקראת התקיעות. באותו מקום שישבת, מצטרפים עוד כמה וכמה מהבחורים, כדי לשמוע שם ולראות טוב את כל מה שנעשה בעת התקיעות.

הדחיפות מתרבים מרגע לרגע וכשהרבי צריך לעבור לא היה כמעט אפשרות שיוכל לעבור (אמרו אח"כ שבאונס גם דחפו מעט את הרבי).

הרבי עלה לתקיעות ואחריו הגבאים עם 4 חבילות פתקאות, להזכיר לשנה טובה.

את החבילות שמים על הבימה, ולפני תקיעת שופר הרבי מסדר את השופרות בכל מיני מטפחות; מטפחת אחת לבנה ואח"כ אדומה ועוד אחד לבנה, ומסדר את זה בסדר מיוחד, ורואים שיש לו בזה כוונות. ואח"כ הוא מכסה את עצמו בטליתו על כל הפתקאות, וכל העם עומדים ומקשיבים לקול שלא נשמע.

ב"ה.

יום חמישי בלילה, אור ליום השישי פ' וילך ד' תשרי, תשל"ח.

שלום וברכה:

אכתוב מעט מה שעבר עלינו, בהשגחה

פרטית הבחנתי באיזה מקום קרוב שאפשר לראות משם ולשמוע תקיעת שופר ולאחר חקירה ודרישה נודע לי מהגבאי שפשוט היה להם טעות וחשבו שהמקום כבר תפוס, זה מאלו המקומות שמוכרים אותם ויש כבר שם קבועים משנה לשנה. בתחנ"ל לא האמין לי שקרה להם כזה טעות ואחר שנתברר לו אמר לי שזכיתי בהמקום

שאפשר לראות שם גם את הרבי שמתפלל.

ההרגשה היתה מאוד בהתרגשות, ובליל ר"ה עמדתי וראיתי איך שהרבי אף שאמנם

”אחר לו ייחיה להם חפלה גדולה” פסע כחה פסיעות, ואחר ייותר מחקצת.” ושאל העינתונאי: מששת הימים? וענה לו אד"ש יכני”

בשביל לשמוע היטב ללא הפסק הטלית),
ואז רואים את הרבי במלא הדרו, ובקול
חוצב הוא אומר את הברכות.

התקיעות ביום הראשון היה עם
הפסקים, ז"א שהתחיל לתקוע וזה לא הלך
כ"כ טוב והתחיל שוב. אך ביום השני זה
הלך חלק.

ביום השני, בהפטרה שמדבר[ת] בביאת
המשיח, בכה הרבי. אשרי עין ראתה כל
אלה.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה,
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות ורוחניות,
חיים שלום.

מתוך שעמדתי כאמור קרוב, ראיתי איך
שהרבי מתנדנד ודבר זה מעורר את לב
הרואים, לראות את הרבי מתכסה על כל
הפתקאות, וכנראה מעורר רחמים על כל
המזכירים את עצמם. אח"כ הרבי מתחיל
לומר בקול זועק המזמור שאומרים לפני
תקיעות, ושוב הוא מתכסה עם טליתו.

אח"כ הוא מתחיל לומר את הפסוקים
פסוק פסוק כשהוא מכסה בטליתו את
ראשו עד פיו הפסוקים נאמרים תוך
נעימות כזאת שא"א לתאר.

ואח"כ הוא שוב מתכסה טליתו ונשען
על הבמה. לקראת התקיעות מגלה טליתו,
ומפשיל את טליתו לפני אוזניו הק' (כנראה

מכתב ט' - התוועדות ראש השנה

ר"ה, עכשיו אכתוב קצת על התוועדות של
ר"ה:

התוועדות של ר"ה מתקיים ביום ב' של
ר"ה לפנות ערב כל הציבור נוטלים ידים
לסעודה וגם הרבי נוטל ידיו, באתי כשעה

ב"ה.

יום שני ז' תשרי, תשל"ח.

שלום וברכה:

במכתבי הקודם כתבתי על התפלות של

חוצאי ראש השנה תשל"ח

במיוחד בשנה כזו בשני הכיוונים של בין אדם למקום ובין אדם לחבירו.

הרבי דיבר ע"ז שלכבוד חג הפסח קיים מנהג של קמחא דפסחא שאוספים ונותנים לאלו הנצרכים, וא"כ בחג הסוכות וכן ר"ה יש הוצאות יותר גדולות מכמה בחינות שצריך גם סוכה ד' מינים ולכן צריך לארגן שיהיה נהוג כמו בחג הפסח.

גם הרבי אמר מאמר חסידות בענין ר"ה. מאמר ארוך, אבל היה בדרך כלל מובן ומוסבר היטב.

אף שכאמור היתה ההתועדות באוירה של ר"ה, בכל זאת היה כל זה מתוך שמחה. אחרי ההתועדות הרבי מחלק מכוס של ברכה שהוא בירך ע"ז בהתועדות, והוא בעצמו מחלק לכל העוברים דרכו.

וגם שלמה [בנו, שליח הרבי מה"מ ורב העיר סמרה, רוסיה] שיחי עבר יחד אתי, והרבי מזג לו והוא אמר לחיים, והרבי ענה לחיים ולברכה.

אתמול בלילה היה עוד התועדות לכבוד ו' תשרי ועל כך בעז"ה במכתב הבא. המברכם בחתימה וגמר חתימה טובה ולהתראות מתוך שובע שמחות,

חיים שלום.

וחצי לפני התחלת ההתועדות בכדי לתפוס מקום טוב. ההתועדות של ר"ה הוא באווירה מיוחדת. הרבי מורה לשיר שיר מכל רבי, החל מהבעש"ט והמגיד ממזריטש, ואח"כ מהאדמו"ר הזקן, וכן הלאה.

הרבי נראה בשעת השירים בצורה מבהילה, ולא פעם היה נראה לי, שכאלו הרבי לא נמצא עתה בעולם שלנו. במיוחד היה זה בשירו של האדמו"ר הזקן – ארבע בבות.

באמצע הסדר של השירים אמר הרבי שיחה אחת, הוא דיבר שלומדים מזה שהשנה חל ר"ה ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב, והגמ' בקידושין אומרת שפעמיים כי טוב הוא להיות גם טוב לשמים וגם טוב לבריות.

ובעקבות זה נדרש מאתנו להקפיד

מכתב יו"ד - "דברים מעיז זה אין בכח הפה והעט לבטאות"

שלומנו ב"ה בסדר, אנו מקווים בעז"ה לקום מוקדם לכפרות.

יום ו' תשרי הוא יום שלם של חיות

ב"ה.

יום ג' אור ליום ד', ט' תשרי תשל"ח.

שלום וברכה.

רוחניות נעלות, ביום זה הרבי שליט"א מתפלל לפני העמוד, הדחיפות ותפיסת מקומות לקראת זה מתחיל מבעוד מועד, ותלי"ת שהיה לי מקום טוב אצל האנשים היושבים. כלומר, אצל הבחורים העומדים הדחיפות שם למעלה מכוחתי, אך אצל אנשים המבוגרים והזקנים תפסתי לי מקום ישיבה קרוב.

אף שהרבי לא מראה שום תנועות חיצוניות בתפילה, בכל זאת היה מה לראות ולשמוע. ראשית הוא מתפלל בנעימות מיוחדת, אך במיוחד יש להבחין לפי ההדגשות שהוא מדגיש בעת תפילתו על כוונות מיוחדת, כמובן שדברים מעין זה אין בכח הפה והעט לבטאות, אולי הדבר מסור למשורר לבבי.

בלילה שאחר ו' תשרי יש התוועדות, להתוועדות מעין זו שהוא בימות החול ויודעים על כך מראש (כי ישנם הרבה פעמים

נואם בנינוס תורה תשל"ח

התועדויות בימות החול אך זה לא ידוע מראש) באים הרבה אורחים גם ממקומות רחוקים כמו מקנדה, כמו"כ באים הרבה אנשים חשובים רבנים וראשי ישיבות. גם הרב הראשי של קנדה בא להתוועדות [ככה"נ כוונתו לרב פנחס הירשפרונג].

ההתוועדות היתה בשבילי מיוחדת, לא הניתנת לי בנתיים כזה] התוועדות. הרבי דיבר הרבה מזה שהקב"ה נמצא קרוב לכל יהודי בעשי"ת ואיך צריכים לנצל זמן חשוב כזה, הוא הביא מה שהרמב"ם כתב שמרבים בימים אלו בצדקות ובשאר מע"ט, הוא גם דיבר על צדקה

ברוחניות שבאים ומספרים לאיזה יהודי דע לך שהקב"ה נמצא עכשיו קרוב וצריך לנצל את הזמן ה"ז צדקה ברוחניות. הוא גם עשה סיום על מסכת

”שוב חתנסה טליתו ונשען על הבמה. לקראת התקיעות מגלה טליתו, ומפשיל את טליתו לפני אוזניו הקי' (נראה בשביל לשחזר היטב ללא הפסק הטלית), ואז רואים את הרבי במלא הדרו, ובקול חוצב הוא אומר את הברכות”.

הוא נושא ונותן בהם, הרי זה חשוב כאילו יש לו כבר 200 זוז. והנמשל ברוחניות שאם אדם לומד רק לעצמו – אם חסר לו קצת הרי זה כבר עני, אך אם הוא נושא ונותן בהם כלומר שהוא מלמדו לאחרים – אם יש לו בנתיים רק 50 אין זה כבר נחשב לעני.

חלוקת ד' מינים, ערב חג הסוכות תש"מ

בסוף התועדות הוא חילק 2 דולר לכל אחד.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגו"ר ובכל העינים, חיים שלום.

פאה, וקישר את הדברים עם מה שכתוב שם בנוגע לעני, שהדין אצל עני שאם יש לו פחות ממאתים זוז, ה"ז לוקח מן הצדקה. אך אם יש לו אפילו חמשים זוז, רק [ש]

שנת תש"מ

מכתב י"א - חלוקת ד' מינים

בהתועדות דיבר הרבה ע"ז שהרי הרבי מהר"ש שזה יום ההילולא שלו היה מתנהג ברחבות כנגד שרי המלוכה, ועד"ז צריך להתנהג נגד האל זר אשר בקרב האדם בהרחבה נגדו, דיבר על זה הרבה.

אח"ז דיבר מאמר על חג הסוכות. וגם דיבר אח"כ על המצב בא"י.

בערב סוכות זכיתי הפעם מה שלא זכיתי עדיין הרבי שליט"א נתן הפעם ד' מינים עבור ירושלים. הוא נותן כל שנה לכמה וכמה מדינות ועיירות. הפעם גם ירושלים ביניהם, והיו צריכים להכנס ג' אנשים מירושלים ואני הייתי ביניהם. נפתלי [בנו, שליח הרבי מה"מ בבוקרשט, רומניה] לא

ב"ה.

חזה"מ סוכות תש"מ, אצל בית חיינו.

הנסיעה ב"ה עברה במנוחה, הגענו כמה שעות לפני ההתועדות. . . הלכנו לתפוס מקום להתועדות, ות"ל מצאנו מקום טוב. לעת המועד נכנס כ"ק אד"ש, ובשמחה הודינו לה' שזכינו להתראות וברכנו ברכת שהחיינו.

ההתועדות היה מיוחד מאד (כן אומרים גם אלה שבאו בתחילת החודש) היה מה שנקרא א גהיבענר פארבריינגען. היתה לי הרגשה אחרי ההתועדות שכבר אפשר לנסוע חזרה הביתה, כי על זה לבד היה כדאי כל הנסיעה ומעתה הכל רווח.

כוס של ברכה תש"ח

ברכה בפ"ע שיהיה חסיד ירא שמיים ולמדן. ואמר לו שישתמש עם זה על בשמים, ופנה אלי [ואמר] "בטח יש לכם בשמים בבית שייערבו את זה ויהיה זה חלקו".

מה אומר ומה אדבר, אין מילים בפי להודות להקב"ה על חסדיו הגדולים חסד חנים שעל כל זה, כן לא יסיר השם חסדו מאתנו וכל בית ישראל עד עולם.

ואסיים בברכת חג שמח ולהתראות בשמחה וטוב לבב בירושלים ת"ו. חיים שלום.

הסכים בשום אופן, שהוא ישאר בחוץ, והיה שם אחד שאמר שאם כך גם אני צריך להישאר בחוץ, אך נכנסתי יחד איתו.

כשנכנסו, הרבי עומד ליד פתח חדרו, ובחדר הקדמי הנקרא גן עדן התחתון מונחים על כמה שולחנות בכל

שולחן מין מד' המינים. כשנכנסתי עם נפתלי שיח"י הרבי הביט בנו, ושאל משהו. לא שמעתי בדיוק, אבל השאלה היתה האם גם הוא... ואח"ז נתן חיוך ואמר 'ברא כרעא דאבוה' הכונה בן הוא כמו רגל אביו, אחרי זה כשבחרנו את ד' מינים נגשנו אל הרבי שליט"א ונתן ברכה כללית לשלימות התורה ושלימות העם ושלימות הארץ ועוד. אח"ז הביט על נפתלי ואמר לו "גינעם א הדס" [=לך קח הדס] נגשתי אתו לקחת הדס הוא גם התעמד ליד הרבי והרבי נתן לו

יחידויות

תשב"ט - הדרכות בענייני עבודת ה'

אבן העזר" (אישות).

בסדר הלימוד: יש להוסיף לימוד הלכה למעשה. ישנם כאלה שלמדו כמה שנים בישיבות ולא ידעו הלכה למעשה, ברכות הנהנין, תפילה. ולא להתבייש בזה, שהרי סכ"ס העיקר הוא המעשה. מתוך קיצור שו"ע והסידורים לכה"פ, ואף אחד אינו

[אנחנו חוננו, שקודם כל, עוד לפני השאלות, נוהגים לכתוב לרבי את סדר היום בפירוט, והרבי היה מעיר בנוגע לסדר היום.

הייתי אז אברך כולל אצל הרב זלמן נחמיה גולדברג, ועסקתי אז בלימוד הלכה בחלק "חושן משפט" (ממונות ונזיקין) או

ר' חיים שלום דייטש אצל הרבי מה"מ בחלוקת דולרים

הנכונה (אולי כוונתו לקטע 'עשה לך רב').

כשחזרתי ארצה, אכן פנית לר' שלמה חיים, וסיפרתי מה שהרבי אמר בקשר ל"קנייטש" בפנית הדף. הוא העיר שזה רק במקרה שלא מצליחים לכוון – אז משתדלים לפחות לכוון משם, אבל אם רואים שהכוונה באה כבר מתחילת התפילה – וודאי צריך להתפלל הכל כמו שצריך, ולא צריך לדחות עד ל"קנייטש".

בענין עבודת התפילה: ה"ז כשמו און מען דארף זאך מאטערן [=וצריכים להתייגע] ואצל כולם זה כך.

[בנוגע לקבלת עול כתבתי שהגם שאני יודע קבלת עול מהי, אך מאוד קשה לי העניין].

בענין קב"ע: צריך ללמוד הענינים המדברים במעלת הקבלתעולניק' כמוסר וחסידות, ומוטב יותר חסידות, ולחשוב בזה בלכתך בדרך. [- והרבי סיים, במעין ניגון, במילים: "וועט זיין קבלת עול" = תהיה קבלת עול! כלומר, במענה למה שצינתי שקשה לי הדבר, אמר הרבי,

צריך לידע מזה. כמובן, צריך להיות זה מחוץ לסדרים.

[את השאלה על תפילה הצגתי כך: מצד אחד חונכתי מהמשפיע (רש"ח קסלמן) להתפלל בכוונה ובאריכות, מתוך מחשבה והתבוננות, ומצד שני אמרתי שאני מרגיש שדווקא כשאני מתפלל יותר מהר אז יש יותר התפעלות והתעוררות רגשית].

בענין תפילה: ידוע מהגמ' והרמב"ם מאיז גאר [=מאוד] מחמיר שהעיקר (כן נדמה לי לשון של הרבי) מחשבה, והסדר בזה צריך להיות שבימות החול צריך להתפלל בפירוש המילות לפי הזמן המתאים. [כלומר, לפי תפיסתי היו אלה שני דברים שקולים, ושאלתי הייתה מי מהשניים גובר ומכריע – תפילה בכוונה וההתבוננות באריכות, או ההתפעלות וההתעוררות הרגשית, אפילו במהירות. אבל מתשובת הרבי הבנתי שהדברים אינם שקולים, ולא ייתכן שהרגש וההתפעלות יבואו על חשבון הכוונה וההתבוננות].

ובענין הריכוז בתפילה ולפני זה: צריך לחלק את התפילה לחלקים, עד שבמשך שבוע או עשרה ימים יעברו על כל התפילה לפי זמן המתאים, ובחלק זה אפשר להתרכז. ועצה להתרכז בתורה ותפילה שיהיה הספר פתוח. ואף שחושב בעינים סגורות, בידעו שהספר פתוח, יוכל להתרכז.

[הרבי גם הוסיף בעניין זה, שחסידים הראשונים נהגו לעשות "קנייטש" – קיפול בפנית הדף בסידור בכדי לסמן עד היכן הם הצליחו לכוון בתפילה, ובפעם הבאה היו ממשיכים לכוון בקטעים הבאים בתפילה.

הרבי סיכם ואמר שבענין ההדרכה בתפילה "לא צריך לשאול מעבר לים", כלומר אצל הרבי, אלא ניתן לפנות אל המשפיע שינחה איך להתפלל בצורה

בהתוועדויות בענין לימוד התורה, הרי ע"י הוספה בלימוד התורה יהיה ההתקשרות.

[בתשובתו הרבי חילק את הדברים לשניים: בנוגע לשייכות, אמר הרבי שכל הדברים שעליהם דובר קודם: סדר יום, קבלת עול, תפילה בכוונה, "זה יביא את השייכות. ובנוגע להתקשרות", המשיך הרבי בניגון, "הרי דובר כל כך הרבה בנוגע ללימוד התורה (- במשך כל חודש תשרי דיבר הרבי בהתוועדויות באריכות בנושא לימוד התורה), אם כן, על ידי הוספה בלימוד התורה תהיה ההתקשרות".]

בענין מה שיש או שנדמה שהכונה בשביל הזולת: הרי כפסק הגמ' לעולם ילמד אדם שלא לשמה ומתוך שלא לשמה יבא לשמה ומען דארף איינשפאנען (היינו לחבר) דעם יצה"ר לענין תורה ומצוות ועבודת התפילה וכן בענין המדה מגונה יש לעשות באופן זה ומען דארף דעם יצה"ר מסביר זיין [וצריך להסביר ליצר הרע] (או שלשון הרבי היה: איינשפאנען [להתעקש]), הרי באם יו[ו]

דע לשני את זה, יהיה בזיונות.

בענין החלטות, הוא מפני שזה מן הקצה אל הקצה בענין עקרי, וע"פ תורה מעט מעט אגרשנו. וצריך לקבל החלטה לחודש ואח"כ און אז האט זיך איינגעשטלט (כלשון הזה או קצת באופן אחר) - לקבל יותר (או שלשון הרבי היה: הלאה).

[סדר היום שליבאותה תקופה היה עמוס ביותר. היה זה בתקופה שלאחר מלחמת "ששת הימים" ושחרור העיר העתיקה, בתוכה ישנו בית הכנסת העתיק על שם

"מה אומר ומה אדבר, אין חילום בפי יהודים להקב"ה על חסדו הגדולים חסד חינו שעל כל זה, כן לא יסיר השם חסדו מאתנו וכל בית ישראל עד עולם".

תעשה זאת, ואז כבר תראה שאכן תהיה לך קבלת עול].

בענין הלימוד: מובן מפסק הגמ' לעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ ומובן שגם באופן שלבו חפץ, אך בכלל עצמו יש ללמוד לפי הסדרים ובזמנים הפנוים ללמוד לפי אופן שלבו חפץ.

בענין עשה לך רב: אין

זה דוקא לזה שמעבר לים, וצריך למצא בסביבה הקרובה אדם שיהיה אפשר להסיח לבו, ועי"ז יועיל קענן אויך צוקומען [= יהי אפשר גם להגיע לשייכות] לרב שמעבר לים.

[כשכתבתי בנוגע להתקשרות, הזכרתי למעשה שני דברים, ושאלתי מה עלי לעשות בשביל שיהיה לי א. שייכות וב. התקשרות לרבי].

ובענין ההתקשרות: מען האט דאך אזוי פיל גירעדט - הרי כ"כ הרבה דובר

והיות זה ע"פ תורה תמצא
לך כבר זמן.

בענין תיקון על העבר:
יש - צריך אויסחזרן
[לחזור] אותיות תושב"פ
משניות ותניא בע"פ
ובזמנים הפנויים ובלכתך
בדרך, לחזור על זה.

[בהמשך המכתב
שמסרתי לרבי בתחילת
היחידות, אחרי פירוט סדר
היום, כתבתי גם שאלות
(הובאו לעיל). הייתי אברך
צעיר, ושאלתי בעיקר על
עניינים רוחניים ולא על ענייני גשמיות,
כפי שחונכנו לכך על ידי המשפיע הרב
שלמה חיים קסלמן, שכשנכנסים לרבי - יש
להתרכז ברוחניות.

עניין אחד שנוגע לגשמיות כן שאלתי,
בנוגע לעניין מקום מגורים. הייתה אז
התארגנות לקראת האכלוס של שכונת
נחלת הר חב"ד בקריית מלאכי בעידודו
של הרבי, ומכיוון שהמקום היה מרוחק,
לא רבים מיהרו להיענות לעניין. אני גרתי
אז בירושלים, אבל שאלתי את הרבי בנוגע
למעבר לשם והבעתי את נכונותי לעשות
את רצון הרבי].

בענין מקום מגורים: צריך להתחשב
בעקרת הבית.

”הרבי גם הוסיף בעניין זה, שחסידי הראשונים נהגו לעשות ”קנייטש” - קיפול בפירת הדף בסידור בכדי לסמן עד היכן הם הצליחו לכוון בתפילה, ובפעם הבאה היו מחשינים לכוון בקטעים הבאים בתפילה”

ה”צמח צדק”, שבאורח
פלא שרד את ההפצצות
וקירותיו עמדו על תילם.

עדיין לא הוקם שם
הכולל, אולם הייתה
הוראה מהרבי שיסעו
לשם מידי בוקר אברכים
וילמדו מתורת ה”צמח
צדק”, חסידות ונגלה, וגם
יתפללו שם. אני הייתי בין
אלה שנסעו לשם, ולשם כך
הייתי יוצא מהבית השכם
בבוקר, בשעה חמש וחצי,
ובשש כבר היינו מתחילים

בלימוד שם - קודם חסידות, אחר כך
תפילה, ואחרי התפילה לימוד בנגלה
מתורת ה”צמח צדק”.

אחר כך הייתי ממשיך משם לכולל,
ואחרי הלימוד בכולל הייתי ממשיך
לישיבת ”תורת אמת”. רציתי גם ללמוד
חסידות מעבר למעט שלמדנו בבוקר, ושם
הייתה לי קביעות ללמוד חסידות. כך יצא
שהייתי מגיע הביתה כל ערב רק בסביבות
שמונה וחצי].

מה שאתה כותב שהנך הולך לפני שש
וחוזר בחצי התשיעית - ‘פויפצען (אמרו
בקול רם ומתרעם) שעה, אין זה דרך לחיי
משפחה ע”פ תורה או און סי איז נישט גוט
פאר זיך, פאר די וייב, פאר די משפחה, און

מען דארף מבקר
זיין לכה”פ 10
מינות [=דקות]
באמצע היום.
ושאלתי

בצהרים אין לי
זמן וענה שלא
בצהריים ויהיה
בשאר היום.

[רוב השאלות עסקו, כאמור, בעניינים רוחניים – בעניין התפילה, קבלת עול, שמחה, התקשרות, תיקוני תשובה – והרבי התייחס לכל אחת מהנקודות על פי סדר, למעט נושא השמחה, שעליו הרבי כאילו דילג.

הסדר היה שאחרי שהרבי קרא את הפתק והתייחס לכל השאלות, היה מברך ומרים את עיניו הקדושות, וזה היה האות לסיום

היחידות. אחרי שהרבי סיים לענות על כל העניינים שכתבתי – למעט עניין השמחה – הוא בירך ואני התחלתי ללכת אחורה לכיוון היציאה. כאשר עמדתי כבר בדלת, הוסיף הרבי לפתע ואמר, עם תנועה של היד, "תהיה שמחת תורה" – או אז הבנתי

שזו היא התשובה על נושא השמחה, עליו כביכול 'דילג' הרבי.

אני זוכר איך אחרי היחידות הראשונה, כשהייתי אומר בברכת המפיל, "המאיר לכולם כולו בכבודו", הרגשתי איך הקב"ה אכן האיר לעולם כולו בכבודו בכך ששלח לנו את הרבי].

תשל"ד - קאר בלימוד

[לפרנסה עדינה – אמנם 'עושים מלאכתך נאמנה', באים בזמן, אבל איפה התלהבות בלימוד?!].

את הדברים אמר הרבי בקול רם ובתקיפות, וניכר היה עד כמה הדבר נוגע לו. אחר כך המשיך ואמר, "התלהבות בלימוד זה שהוא הולך ברחוב ועוצר יהודי ואומר לו, שמע סברה זו וזו שנפלה לי! ראיתי את הקובץ. אז מי שיש לו ראש טוב שואל שאלה, ונותן תשובה טובה. אבל לא רואים את הקאכך זיך אין לערנען" – את התלהבות בלימוד. לא בשביל זה הקימו את הכוללים!".

הרבי סיים ואמר שכאשר תהיה את אותה התלהבות בלימוד יהיה לזה "הד

[לפני אותה יחידות הכנסתי לרבי קובץ תורני שהוצאנו לאור בכולל. הרבי הוציא תשובה "כדאי להוסיף בעומק לעתיד לבוא" – כלומר, שבקבצים הבאים, להוסיף יותר בעומק של דברי התורה.

ביחידות שאלתי את הרבי מה בדיוק הייתה הכוונה בתשובה זו.

הרבי הסביר: "בליובאוויטש ובקרמנצ'וג (בשני המקומות התקיימו הישיבות המרכזיות של תומכי תמימים) הרי לא היו כוללים. את הכוללים ייסדנו עבור אותם אברכים שיש להם 'ריתחא דאורייתא' התלהבות בלימוד ('די וואס קאכך זיך אין לערנען), כדי שתהיה להם אפשרות להמשיך ללמוד. אך לבסוף זה הפך

”אחנא י'עושים מלאכתן נאמנה, באים בזמן, אבל איפה התלהבות בלימוד?!”

שיש לי נטייה יותר ללמד בחורים בשיעור. הרבי הזכיר את הגמרא (בבא בתרא צא, ב) ש”אפילו ריש גרותא (”שר הממונה על בורות המים: מי ידלה ממנו היום להשקות שדותיו, ומי למחר, ושררה קטנה היא” – רש”י) – משמיא מוקמי ליה (נקבע מלמעלה), ואמר שמאחר שמונית לתפקיד בכולל סימן שזה נקבע מלמעלה.

”אבל”, הוסיף הרבי, ”לא לוותר על קרליו. ובזמן שנתור תקדיש לכולל”. אני הרי כתבתי שאינני מסתדר עם שני הדברים יחד, והרבי כתב לא רק להמשיך בשניהם, אלא עוד ציין מה לעשות ”בזמן שנתור”...].

און אז איר האט זוכה גיווען צו שטיין בראש, שאפילו ריש גרותא מן שמיא.

בהנוגע וואס איר פרעגט וועגן ממשיך זיין אוודאי ממשיך זיין אבער וויבלד אז איז פארבונדען מיט קארלין נישט אפלאזן”.

עצום בכל העולם, שבצמח צדק שברוך נס נותר שלם עם כל הקירות, לומדים תורה מתוך התלהבות”. הרבי הוסיף התייחסות אישית אלי ואמר שאם אני אעסוק בעניין זה, לדאוג שלאברכים תהיה התלהבות בלימוד, יהיה

זה על דרך פתגם הבעש”ט ש”נשמה יורדת לעולם וחה שבעים, שמונים שנה כדי לעשות טובה ליהודי בגשמיות, ובפרט ברוחניות” – כלומר, הרבי למעשה אמר לי שזו תכלית ירדת נשמתי לעולם הזה].

בנוגע לכולל דברתי כבר עם הרב כהן (הרב אברהם הירש כהן) כשהיה כאן, שענין הכולל לא היה בליובוויץ [ליובאוויטש] וקרמנצ'וג, ולא לו וואס זי קאכן זאך אין לערנען נותנים האפשרות שיהיה להם פרנסה. וישנם שני סוגי כוללים אחד שזה הכוונה לפרנסה וזה פרנסה עדינה, והשניה וואס זיי קאכן זאך אין לערנען, ונותנים האפשרות לזה.

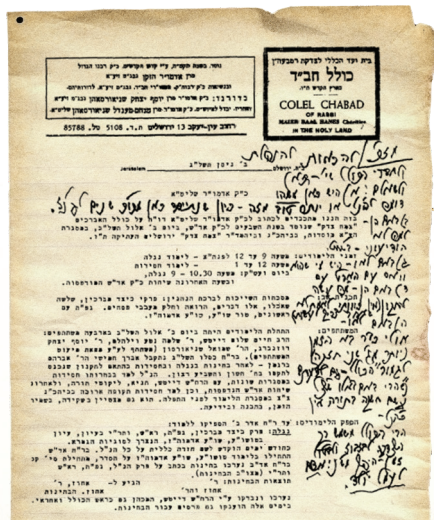
און די נפ”מ לפעול איז אז זיי קאכן זיך אין לערנען, כשפוגשים ברחוב מישהוא און אז ער זאגט אסברא אין סומכוס או ער טרעפט אינעם זאגט ער את הסברא הזו, כמדומני שאמר שזה מראה שכך הוא בכולל.

בקובץ אינו ניכר זה וזה, רק פאפיר אז ער האט אגלייב קאפ, זאגט ער אגלייב סברא. אך זה מראה שחסר דער זאך קאכין זאך אין לערנען, כמו ורמינהו ת”ש.

[שימשתי אז כמגיד שיעור בשיבת קרליו, וזמן מה קודם לכן התבקשתי על ידי הרב שלמה יוסף זיון ע”ה להיות אחראי גם על כולל צמח צדק.

כתבתי לרבי שלהתעסק בשני הדברים יחד מאוד קשה לי, וציניתי

דו”ח שנתן הרב דייטש לרבי אודות הכולל, בצד הגליון הביע הרבי את רצונו שבכולל האברכים המנוהל על ידי המזכירות ילמדו מכולל צמח צדק כיצד לפעול ולנהל את הכולל

כל יוצא כל מלחמת בית דוד

<< שיחת "כל היוצא למלחמת בית דוד", בחלוקה בדרך אפשר לעניינים, בהוספת כותרות והערות ביאור בדרך אפשר בשולי הגליון, מאת הרה"ח הרב שלום דובער שי' וולף, משפיע ונ"נ ביש"ג חח"ל צפת, ומח"ס 'עניינו של משיח'.

הרקע לאמירת השיחה

השיחה הידועה, "כל היוצא למלחמת בית דוד", נאמרה על ידי כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע בהתוועדות שמחת תורה תרס"א, בקשר עם מלאת שלש שנים לשיבת תומכי תמימים (נתייסדה בט"ו-ח"י אלול תרנ"ז). שכפי שהסביר אז, שנים אלו הם בדוגמת שני הערלה שהפרי עדיין אסור באכילה, וכעת שנת תרס"א היא השנה הרביעית בה הפרי ראוי להיות קודש הילולים לה.

באותה התוועדות הרבי הביע רצונו לכרות ברית עם תלמידי התמימים, "הלומדים כיום בכל המערכות, ואלה שילמדו בה במשך הזמן והזמנים,

את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה... ברית השתתפות לעבודה במסירות נפש לתורה ויראת שמים ועבודה שבלב, בלי ויתורים ובלי פשרות". הרבי הורה לנגן את ניגונו של אדמו"ר הזקן ד" בבית, ואז פתח בשיחתו, "כל היוצא למלחמת בית דוד",

העוסקת באותו ענין.

בשנת תש"ב, ערב ראש חודש תמוז, התקיימה חגיגת יובל הארבעים וחמש להתייסדות תומכי תמימים. הרבי הרי"צ בשיחתו אז סיפר על השיחה האמורה, בהקדמת סקירה על הרקע לאמירת השיחה, ובהוספת סקירה על יישומה בפועל על ידי תלמידי התמימים שאכן פעלו לפי הקו המנחה שבאותה שיחה, הרבצת תורה במסירות נפש, בכל התקופה שמאז אמירתה ועד אותו יום. הרבי ציין שבאותו הזמן – קיץ תש"ב – עברו כבר שלש שנות ערלה מאז התייסדות תומכי תמימים על אדמת אמריקה עם בואו לארה"ב באדר ת"ש. דוגמת המצב

עליו דיבר אדמו"ר הרש"ב בזמנו.

אז מסר ג"כ הרבי את השיחה לפרסום כפי שהיתה רשומה אצלו. ולכן השיחה נדפסה בתוך ספר השיחות תש"ב, בהמשך לשיחת ער"ח תמוז.

”ברית השתתפות לעבודה במסירות נפש לתורה ויראת שמים ועבודה שבלב, בלי ויתורים ובלי פשרות”

תוכן השיחה

חלקה הראשון של השיחה נפתח ומיוסד על מאמר חז"ל "כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו". המשמעות הפשוטה של הדברים, שהיות והיוצא למלחמה יתכן חלילה שלא יחזור לביתו, ויתכן שלא ידעו מה קרה עמו, ואשתו תשאר עגונה. לפיכך תקנו שכל היוצא יכתוב גט לאשתו, כך שבמקרה שלא יחזור תהיה מותרת לכל אדם.

פשט הדברים מתייחס כמובן למצב מסויים בעבר, בו היתה מלחמת בית דוד כפשוטה, וכתיבת גט כפשוטה. אך כדרך

החסידות, כל ענייני התורה הם הוראה נצחית לכל הדורות. וגם עניינים השייכים לכאורה לזמן מסויים ותנאים מסויימים, הנה כשמפשיטים הדברים מגשמיותם אפשר לראות כיצד המהות הפנימית של הדברים נמצאת גם כיום, ויש בהם הדרכה

ודרישה עכשווית. וכך גם בענייננו, הרבי בשיחתו מפשיט את המושגים "מלחמת בית דוד" ו"גט כריתות" ממשמעותם הגשמית המצומצמת, ומראה כיצד מושגים אלו משתקפים בעבודתם של תלמידי הישיבה.

ונקודת דבריו (בחלק הראשון של

השיחה), בהתאם לסדר העניינים שבשיחה: א. בית דוד עבורנו כיום, הוא משיח בן דוד. שגילוי תלוי בהפצת מעיינות הבעל שם טוב. ב. על גילוי משיח בן דוד יש מלחמות.

ג. האויב בו צריך להלחם כעת, הוא חברת מפיצי השכלה, המתנגדת לאמונה באלקות בכלל. ו"החברה

החדשה" (הציונות) שחושבים לגאול את ישראל בכח עצמם, וחלשים באמונה בביאת המשיח. ד. התכסים של מלחמת בית דוד, הוא לימוד החסידות ועבודה שבלב. ה. תלמידי התמימים הם חיילי בית דוד, שתפקידם להלחם באויבים אלו, על ידי הרבצת תורה התעוררות תשובה וחיזוק

”זוהי התגייסות לתפקיד אותו הוא מחלא בעיקר בשנים שלאחר צאתו מהישיבה, כל המושך ימי חייו”

המעבר בין ענין לענין, ודומה שחסרים משפטי קישור. או גם כפל עניינים.

ולכאורה נראה שהשיחה נכתבה בצורה צמודה לנוסח בו נאמרה, וכמובן, בדיבור יש פחות צורך בסדר ובמשפטי קישור, כיון שמתוך מנגינת הדברים וכו' מובן כלפי מה דברים אמורים. אך כשהדברים באים בכתב, חסרה הבנה זו, וצריך לשים לב היטב לתפוס קישור הדברים.

גם, הרבי הריי"צ בשיחתו מספר שהשיחה נאמרה בהפסקות. בשיחה שלפנינו לא מצויינים הפסקות אלו, אך משימת לב לתוכן וסגנון הדברים, אפשר לשער את מיקומם. וגם זה יכול לעזור להבנת מהלך ורצף העניינים.

זאת ועוד,
שכנראה, גם
התרגום מידיש יוצר
אי הבנות, כשהרבי
עוסק בפירושים
של ביטויים
שונים, שתרגומם
בלה"ק אינו משקף
את המשמעות
המקורית באידיש.
ומפני כל הנ"ל,
מופיע בזה לקמן
נוסח השיחה,
בחלוקה בדרך
אפשר לעניינים,
בהוספת כותרות
והערות ביאור

האמונה בביאת המשיח. ו. איש-חיל צריך להיות חזק ותקיף, וכך גם איש החיל במלחמת בית דוד נדרש ממנו שיהיה בעל מסירות נפש אמיתי. ז. היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו, וכך גם עתה, נדרש מתלמידי הישיבה לתת "גט כריתות לכל הדברים הגופניים, לכל נוהגי האדם הבעל-ביתי, ולהתמסר להנהלת תומכי תמימים המחנכת ומדריכה אנשי צבא לקראת מלחמת בית דוד".

*

אך, בלימוד השיחה מתוך הספר, במבט ראשון לא כ"כ ברור קישור העניינים, או

1) בשיחה המלאה עוד אריכות, אך האמור עד כאן הוא חלקה הראשון של השיחה, שהוא כמו ענין בפני עצמו. בהמשך יש בכללות עוד שני עניינים: א. ביאור הפסוק "הוי אלקיך אש אוכלה הוא", הסברה באריכות שתורה ותפלה צריכים להיות בלהבת אש, שלזה צריך לימוד החסידות אדעתא דנפשיה ועבודת התפלה. ב. ביאור סדר העבודה עם הזולת, שצריך להיות בתחלה ביטוש כללי להסיר גסות הרוח, ואח"כ בירור פרטי להפריד הטוב מן הרע. ומפרט בנוגע לגסות של העשירות והגאווה של הלמדנות, וכמה סיפורים בה.

בדרך אפשר בשולי הגליון. להקל על הבנת הדברים.

במבט שני על השיחה

נראה שבשיחה זו הרבי מגלה את "הכוונה הפנימית"² שבייסוד השיבה. כי על פניו הכוונה היתה לייסד ישיבה בה תהיה קבוצת תלמידים מובחרים שיתעלו בלימוד התורה ועבודת השם בהתאם להדרכת אדמו"ר הרש"ב. כפי שנתבארה אח"כ בפרטיות דרכה המיוחדת של הישיבה בלימוד וכו', בקונטרס עץ החיים.

אך כעת מתברר שיש כאן כוונה הרבה יותר רחבה. להעמיד צבא של בעלי מסירות נפש שבכל מקום שהם יחזקו את התורה והיהדות, ויצילו את כלל ישראל מהמגמות השליליות של מפיצי ההשכלה והרעיונות הלאומיים. ולפי זה מובן שכניסת התלמיד לישיבה אינה רק לכך וכך שנות לימוד בישיבה, אלא זוהי

התגייסות לתפקיד אותו הוא ממלא בעיקר בשנים שלאחר צאתו מהישיבה, כל המשך ימי חייו.

*

המעין בשיחה יראה שמגדיר תפקידים של התמימים הרבצת תורה והתעוררות חשובה. אמנם לפני כן בשיחה מזכיר שחלק ממלחמת בית דוד, היא המלחמה

לחיזוק האמונה בגאולה השלימה על ידי משיח בן דוד, אך זהו בחלק התיאורטי של השיחה, ולא בקטעים שבהם מדבר בצורה אקטואלית למעשה בפועל.

ואכן המציאות בפועל היתה, בדורו של אדמו"ר הרש"ב ובשנות נשיאותו הראשונות של אדמו"ר הרי"צ, שתלמידי התמימים התעסקו בעיקר בהרבצת תורה במסירות נפש, ולא היה דגש מיוחד על חיזוק האמונה בביאת המשיח. ונראה שתפקיד זה התבטא בעיקר באי הליכה אחר הרעיונות של "החברה החדשה".

אמנם בהמשך נשיאותו של אדמו"ר הרי"צ, כשיצא בקריאה לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה, אז התחילה התעסקות ישירה בענין זה, חיזוק האמונה בביאת המשיח, ונעשה חלק ממשי מעבודתם של תלמידי התמימים. ובודאי בודאי בדורנו זה.

*

על כל פנים, מהשיחה מובן שייכותם של התמימים לבית דוד היא בזה שהם פועלים לפעול גילוי משיח בן דוד, על ידי הפצת המעיינות חוצה. וכן כנ"ל, שבעבודתם נכלל גם כן חיזוק האמונה בגאולה השלימה על ידי משיח.

ולהעיר משיחות אחרות של אדמו"ר הרש"ב ב"נ"ע, בהם אומר "אנו מזרע בית דוד, עלינו נאמר שלא יכבה נרו לעולם ועד.. זה

”יש כאן כוונה הרבה יותר רחבה. להעמיד צבא של בעלי מסירות נפש שבכל מקום שהם יחזקו את התורה והיהדות, ויצילו את כלל ישראל מהמגמות השליליות של מפיצי ההשכלה והרעיונות הלאומיים”

”התמימים נקראים חיילי בית דוד, לא רק על שם ”בית דוד” תיאורטי, אלא על שם משפחת רבותינו נשיאינו”

נשיאותו, (במאמר האחרון של אדמו"ר הרש"ב), במאמר "ראשית גויים עמלק". ובדור השביעי מתחיל הענין של דירה בתחתונים ממש, שעיקרה בבית המקדש, וכמאמר הראשון "באתי לגני" שמדבר בהשראת השכינה

[למטה].

ולפי זה יש לומר בענייננו, שכשאדמו"ר הרש"ב מודיע "אנו מזרע בית דוד", וקורא לתלמידיו-חייליו להתייצב לדגל מלחמת בית דוד, והם אכן מתקבצים סביבו, הנה בזה מתחיל ה"להחזיר מלכות דוד לישנה". ודוק.

ובהמשך לזה, מתבקש, בשעה כשישנה כבר הבשורה שכעת "ישנו כבר המלך מבית דוד.. בחזקת שהוא משיח"³, ומה שעד עתה היה ענין זה בהעלם, כעת זה בא בהתגלות יותר ויותר. אזי תפקידם של חיילי בית דוד לעת כזאת, לחזק ההתקשרות עם אותו מלך מבית דוד, שיתקבצו אליו כל ישראל.

היה עד משיח". שעל פי דברים אלו השיחה בה אנו עוסקים מקבלת משמעות מיוחדת, כיון שעל פי הנ"ל אפשר להבין שהרבי מדבר על גילוי משיח בן דוד וחזוק האמונה בזה כענין ששייך אליו ומוטל עליו בתור ממשיך בית דוד בדורנו. וגם התמימים

נקראים חיילי בית דוד, לא רק על שם "בית דוד" תיאורטי, אלא על שם משפחת רבותינו נשיאינו, שהיא בית דוד, והתמימים הם הרי חייליה.

ומתאים גם כן למה שמצינו בשיחות אדמו"ר הרש"ב שדורש מתלמידי הישיבה "הנחת עצמותו" להנהלת הישיבה. והרי כמבואר במאמרי של אדמו"ר הרש"ב עצמו, הנחת עצמותו זהו הביטול שלמעלה מטעם ודעת, ביטוי שמשתמשים בו בעיקר כשמדובר על הכתרת מלך. וגם כאן, הדרישה מתלמידי התמימים להנחת עצמותו, היא להיותם חיילים של מלך הבטלים אליו בכל מציאותם.

[ולהעיר מפתגם חסידים בנוגע לגי' מצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ, מינוי מלך, מלחמת עמלק, ובנין בית הבחירה, שאצל אדמו"ר הרש"ב מצינו הדגשה בענין של מינוי מלך, וכפי שהתחיל נשיאותו במאמר "כתר יתנו לך". אצל אדמו"ר הריי"צ היתה עבודה של מלחמת עמלק, נגד אויבי ה' כמפורסם. והתחיל

(3) ש"פ שמות תשנ"ב בסיומה.

כל היוצא למלחמת בית דוד

מאמר אחד, משיחותיו הק' של הוד כ"ק אאמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע אשר הואיל לשוחח עם ה"תמימים" בסעודת שמחת תורה בשנת תרס"א באולם הגדול הנקרא "זאל הגדול", במלאת שלש שנים להתייסדות ישיבת "תומכי תמימים"

שיחרה ראשונה (?)

ביאור ענינו של בית דוד ומלחמת בית דוד.

מהו בית דוד

כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו.

"בית דוד" זהו גילוי של משיח בן דוד.

כפי הידוע מעליית הנשמה שהיתה להבעש"ט, בה היה בהיכל המשיח ושאלו: "אימתי קאתי מר?" ומשיח ענה לו: "לכשיפוצו מעינותיך חוצה", כשמעיינות תורת הבעש"ט ודרכי עבודתו יפוצו בעולם, אז – אתי.

במלים ברורות יותר⁴:

ביאת המשיח תלויה במדה מרובה ב"יפוצו מעינותיך חוצה". שכן, הפצת המעיינות תביא לביאת המשיח, שזהו "בית דוד", גילוי אורו של משיח בן דוד.

(4) צריך עיון מה מוסיף ומבהיר הקטע השני יותר מהקטע הראשון. ואולי גם זה מהענינים שאמורים להיות מובנים מתוך סגנון הדיבור, בני"כ

מהי מלחמת בית דוד

ברם, ל"בית דוד" ישנם מלחמות. אף ש"ורוח אלקים מרחפת על פני המים – זה רוחו של משיח", שבכוונת הבריאה היה שהנהגה הגשמית בעולם תהיה ברוחו של משיח, אבל בגלל חטא עץ הדעת וחטא הדורות שהיו מכעיסין לפניו יתברך, זקוק העולם לתיקון על ידי עבודה, ובגמר הבירורים יהיה ב"יפוצו מעינותיך חוצה" משום הקדמה לביאת המשיח.

"שית אלפי שנין הוי עלמא, שני אלפים תהו, שני אלפים תורה ושני אלפים ימות המשיח". שני אלפים תורה היו צריכים לתקן את שני אלפים תהו, היינו לברר את הניצוצות של שבירת הכלים דתהו. לאחר מכן שני אלפים ימות המשיח, גילוי המשיח והאלף הששי בכלל הם עקבות משיחא. והיובל בו משיח בן דוד בא, הוא הזמן של "חרפו אויביך ה' חרפו עקבות משיחך".

*

לבי כבד עלי בגין חברת מפיצי השכלה, שזה שנים רבות מעלילים עלילות בממשלה על "חדרי" ישראל ומוריהם, רוצים הם – היה לא תהיה – לעקור מן השורש את "חדר" וה"מלמד" היהודי, ולטמא ר"ל מוחותיהם של ילדי ישראל בכפירה בה' ובתורתו על ידי המורים האפיקורסים שלהם ומשלחת מלאכים רעים, המורים של החדרים המסוכנים.

הריני שונא אותם כולם, תכלית שונאה שנאתים, ולבי דווה עליהם. אבל בטוחני, שאני רואה את השינוי המר לרע ואת הצרות שהם ימיטו ויביאו על כלל ישראל, ולאחר מכן את הסוף המתוק של יובל עקבות משיחא, שיביא את ביאת המשיח. ברם, בתקופת היובל של עקבות משיחא צריכים לעבור את מלחמת בית דוד.

*

לומד אני את המאמר: "אם ראית דור אחר דור⁵ מחרף – צפה רגליו של משיח, ומאי טעמא אשר חרפו אויביך ה' אשר חרפו עקבות משיחך, ומה כתיב בתריה ברוך ה' לעולם אמן ואמן" – "אם ראית דור אחר דור מחרף" – הדור הראשון המחרף הם מורי בתי הספר והחדרים המסוכנים של חברת מפיצי השכלה, שיחנכו את דור המחרפים ומגדפים השני שיביא את חבלי משיח בעולם ובישראל. ועל כך צריכים למלחמת בית דוד, לחזק את האמונה בגאולה השלימה על ידי משיח צדקנו ולהקל את חבלי משיח.

5) נראה שבהתחלה מפרש "דור אחר דור" כפשוטו, מורים ותלמידיהם. ואח"כ מפרש "דור" במשמעות של דרגה. שני דורות, שני סוגים.

שתי דרגות ברע של עקבות משיחא:

הדרגא הראשונה ב"אויביך הי", אנשים שהם אויבי ה', אלה הם האפיקורסים הקשישים, המשכילים, חברי מפיצי השכלה, המורים האפיקורסים של החדרים המסוכנים ותלמידיהם, אלה מנהיגי הדור השני של מחרפים שהם כולם אויבי ה' וכל ענינם לחרף את ה' ותורתו.

הדרגא השניה הם אנשים שחושבים בענין של "עקבות משיח". "אויבי ה'" אינם מאמינים בשום דבר, אינם מאמינים בהשי"ת ואינם מאמינים בתורת ה', לועגים ממצוות ה' בכלל ומאמונה בביאת המשיח בפרט, ואילו הדרגא השניה הם אנשים שבדרך כלל

מאמינים בה' ובתורתו, אלא שאמנתם נעדרת קדושת התורה.

ישנם כאלה, המאמינים בגאולה בכוח עצמי, כדוגמת החברה החדשה, המהפכים את הפסוק "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס", ואומרים שאת נדחי ישראל הם יכנסו והם יהיו בוני ירושלים. הלואי שלא יגרמו ח"ו לחורבן רוחני וגשמי חדש, והשי"ת ישמרנו מהם ומהמונם.

בדרגא השניה שהם "חרפו עקבות משיח", ישנם כמה וכמה סוגים שונים, עד לבני תורה, אלא שחלשים הם באמונת הגאולה. הם אף מבארים זאת בטעמים של יראת שמים, אבל באמת זוהי חלישות-אמונה בביאת המשיח.

תנאים המלחמה של בית דוד

מלחמת בית דוד יש לה תכסיס מיוחד עצמי "לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי". חיל וכוח הם מוסר ותוכחה, ורוחי – פנימיות התורה, חסידות, השגה אלקית ועבודה שבלב⁶.

6) לכאורה אין הכוונה (כפי שאפשר לכאורה להבין משטחיות הלשון), שהמלחמה היא על ידי התורה והתפלה עצמם (וכפי שמבואר במקומות אחרים בענין בירור מנוחה, שעל ידי עבודת האדם עם עצמו מתתקן העולם שסביבו), אלא כפי שאומר במפורש בהמשך, שהמלחמה היא על ידי עבודה עם הזולת, הרצת התורה ויראת שמים, שזה בעיקר בשנים שלאחר יציאת התלמיד מהשיבה.

ומה שמדבר כאן על התורה והתפלה, היינו התכסיס של המלחמה. דהיינו, שכאשר תלמיד תומכי תמימים יוצא להרצת התורה הוא עושה זאת בדרך של חסידות ולא של מוסר, הפצת אור ולא שבירה. זאת להיותו חדור בהשגה אלקית ועבודה

ללמוד⁷ נגלה בעיון רב, לדעת כל סוגיא בכל פרטי סברותיה, דבר דבר על אופנו, החל מיסוד – רמז ההלכה בתורה שבכתב, וכפי שההלכה מופיעה בקיצור נמרץ במשנה ולאחר מכן כפי שהענין מוסבר באריכות הפלפול בגמרא ומתפרש ברש"י ובשיטות התוספות, יש להתעמק בסגנון לשונו של הרמב"ם, בחידושי הרשב"א, לדעת כיצד מופיעה ההלכה ב"טור" וב"בית יוסף" ולהתעמק בסגנון לשונו של רבנו הזקן בשולחנו⁸.

ולאחר כל זאת צריכים לדעת שכל זה הוא רק גליא שבתורה, ולגליא זו יש פנימיות, והפנימיות היא החיות של הגליא⁹, ואילו ההנחה האמיתית של השגה אלקית היא רק בעבודה שבלב¹⁰.

*

"תמימים" הם אלה שצריכים לשרת במלחמת בית דוד, הם הגם אלה שצריכים להציל את כלל ישראל ביוכל עקבות משיחא מידי אויבי ה', חברת מפיצי השכלה ותלמידי החדרים המסוכנים ותלמידי תלמידיהם, מחרפי ה' ומחרפי עקבות משיחך¹¹.

שיחה שניה (?)

איש החיל היוצא למלחמת בית דוד

היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו.

- שבבל. שזאת הוא סופג משך שנות לימודו בישיבה, המכשירות אותו לקראת המלחמה.
- (7) כאן בעצם מתאר סדר לימודו ועבודתו של תלמיד בישיבת תומכי תמימים, לימוד הנגלה, לימוד החסידות, ועבודת התפלה.
- (8) להעיר מהביטוי הזהה אודות הרמב"ם ואדה"ז, "להתעמק בסגנון לשונו". ואכן בנו"כ שיחות כ"ק אד"ש עוסק בהשוואת דברי הרמב"ם ואדה"ז ובירור ההבדלים ביניהם, ובשניהם, "מתעמק בסגנון לשונו".
- (9) היינו, שצריך להיות גם לימוד החסידות.
- (10) היינו, שצריכה להיות עבודת התפלה.
- (11) קמע זה נראה סיכום וסיום, והקמע שלאחריו נראה פתיחה חדשה. וכנ"ל, שאמירת השיחה היתה בהפסקות, ויתכן שכאן היתה הפסקה.

הסדר בגשמיות הוא שעל איש הצבא להיות בריא, לא רק שלא יהיה בעל מום, כי אם בריא אולם¹² ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, שכן כדי שאיש הצבא יוכל להיות בן חיל – עליו להיות בריא, כך הסדר בגשמיות ומכל שכן ברוחניות.

על איש הצבא שזקוקים לו למלחמת בית דוד, להיות בריא, לא מספיק מה שהוא איננו בעל מום ברמ"ח אברים שהם רמ"ח מצוות-עשה, ובשס"ה גידים שהם שס"ה מצוות לא-תעשה. עליו להיות בעל כוח וחזק בעבודת השי"ת וביראת שמים.

חסידות קוראת לחזק זה בשם "איתן". איתן פירושו חזק וקשה. בחוזק ישנן כמה דרגות – חזק ויותר חזק, ואילו בקשיות אין דרגות, זה קשה שאין קשה ממנו¹³, זאת אומרת שהקשיות ביראת שמים היא במדה כזו שכל הרוחות שבעולם לא יזיזוהו ממקומו בתורה ועבודה, היינו בעל מסירות נפש אמיתי, ושום מניעות, עיכובים ונסיונות לא יפריעוהו בעבודתו.

איש צבא כזה הנו בן החיל במלחמת בית דוד שיכול להציל – ואכן יציל – את מצב ישראל מידי אויביה' וחורפי עקבות משיחך, על ידי הרבצת התורה ביראת שמים ועל ידי התעוררות לתשובה.

כדי להיות איש הצבא במלחמת בית דוד, מן ההכרח לכתוב בתחילה גט כריתות לכל הדברים הגופניים¹⁴, לכל נוהגי האדם הבעל-ביתי, ולהתמסר להנהלת "תומכי תמימים", המחנכת ומדריכה אנשי צבא לקראת מלחמת בית דוד.

12) בלשון הקודש בריא הוא שאינו בעל מום. אך כנראה במקור באידיש הביטוי הוא "געזונטער", שתרגומו המילולי הוא אכן "בריא", אך יש בו גם המשמעות כבפנים, "בעל כח".

13) בלשון הקודש, "קשה" גם כן יכול להיות בדרגות שונות. אך כנראה במקור באידיש הביטוי הוא "שטארק און הארט", שעל זה מתאים הביאור שבפנים.

14) כמבואר בכמה מקומות בספרי חכמי ישראל, ומתאים גם על פי קבלה וחסידות, היחס בין איש ואשה הוא על דרך היחס בין נשמה וגוף (משפיע ומקבל, אור וכלי. ובשורש הדברים למעלה באצילות, ז"א ומלכות). ולכן כתיבת גט כריתות לאשתו שבדבריו חז"ל, מתפרשת בשיחה כתיבת גט לעיני הגוף.

לזכות חור כ"ק ארמו"ך מלך המשיח שליט"א

*

לעילוי נשמת
הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש ע"ה
ב"ר הרה"ח ר' בן ציון ע"ה
שפריצער

נפטר ז"ך אלול
ת.נ.צ.ב.ה.

"הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם

נתרם על ידי בניו
הרה"ח הרה"ת ר' שמואל
הרה"ח הרה"ת ר' יעקב שיחיו
שפריצער

איגוד
תלמידי
הישיבות
החרוני - 770

